

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

**Felsőszentmárton Községi
Önkormányzata**

2020-2025

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	8
Célok.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	32
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	46
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	50
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	56
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	60
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	61
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	63
1. A HEP IT részletei.....	63
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	63
Jövőképünk.....	64
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	65
3. Megvalósítás.....	67
3.1 A megvalósítás előkészítése	67
3.2 A megvalósítás folyamata	67
3.3 Monitoring és visszacsatolás	70
3.4 Nyilvánosság	70
3.6 Érvényesülés, módosítás	72
4. Elfogadás módja és dátuma.....	73

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Felsőszentmárton Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Felsőszentmárton a Baranya megye délnyugati részén, a sellyei kistérségben található közel 855 főt számláló település. A települést a legnyugatibb ormánsági településnek is mondják, azonban történelme, hagyományai alapján nem klasszikus ormánsági település. Sellyétől, a kistérségi központtól mintegy 10-12 km-re található falu, nem zsáktelepülés. A település elérhetősége, közlekedési helyzete, elérhetősége kifejezetten kedvezőtlennek mondható, ez az elmúlt években nem változott, sőt a vasúti szárnyvonalak bezárásával romlott. Alsóbbrendű utak kötik össze a szomszédos településekkel, valamint a két közeli várossal, Sellyével és Barccsal is, a megyeszékhelytől való távolsága 65 km. Ez jelentős mértékben befolyásolja a falu gazdasági helyzetét, a munkanélküliség alakulását. A falu ivóvizet rendszerrel ellátott, a vízszolgáltatást az önkormányzat társulásban, a Baranya-Víz Kft.-n keresztül biztosítja. A település szennyvízhálózatba továbbra sincs bekapcsolva és a vezetékes gázhálózat sem épült ki.

A község jelentős, több mint 800 éves múlttal rendelkezik, első írásos említése az 1200-as évekből származik. Nevét Szent Mártonról kapta, a mai, végleges Felsőszentmárton elnevezést a középkor végén kaphatta. A faluban a középkor végéig magyar lakosság élt, a török kort követő évtizedekben- a 18. században- telepednek le ezen a területen nagy számban horvátok. A horvát nemzetiség ma is meghatározó a településen, a lakosság döntő többsége horvátnak vallja magát. A nemzetiségi lét, a horvát identitás a település gazdasági és társadalmi berendezkedésére is jelentős hatással volt az elmúlt évszázadokban. Az Ormánság ezen szegletében Felsőszentmárton mellett Drávakeresztúr, Drávasztára is horvát település.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A falu életében jelentős közigazgatási változás volt, hogy 1950-ben Somogy megyétől Baranya megyéhez csatolják, ez megszabja a falu gazdasági lehetőségeit és döntő közlekedési kapcsolatait is.

A földrajzi környezetet, a vidéket meghatározza a Dráva, a folyó a falutól mintegy 1,5 km-re található, a település egyik természetes határa. A Dráva-menti falvak szerkezetét még ma is meghatározza az egykori folyómeder. A terület korábbi évszázadokban mocsaras, jellegzetesen ártéri vidék volt, ennek megfelelő talajtakaróval, növény és állatvilággal, keményfás ligeterdőkkel gyertyános-tölgyesekkel.

Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) adatai szerint a település felszínborítottságára, földhasználatát meghatározza a mezőgazdasági művelés, a falu közel 2000 hektáros területének közel 2/3-a szántóföld, jelentős nagyságú az erdők közel 20%, illetve a mocsarak – több mint 5%-os aránya. A település külterületének egy része a Duna-Dráva Nemzeti Park területéhez tartozik.

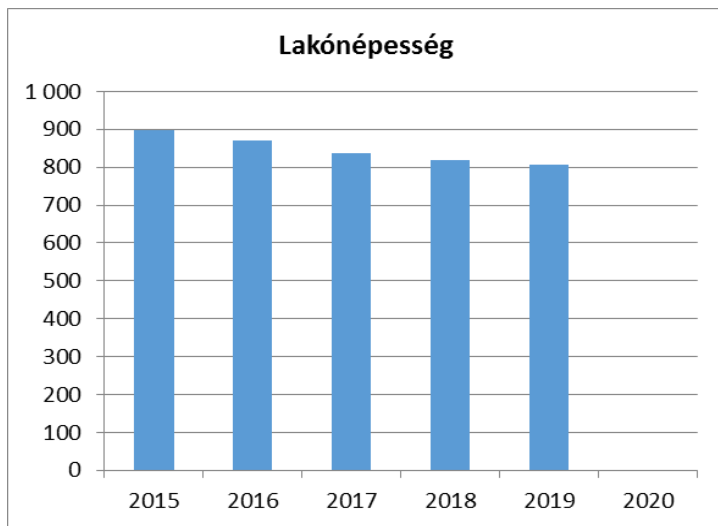
Az iparüzési adó 20008-ban az adóalap 2%-a volt, amit az esteleges új, munkahelyteremtő cégek betelepülése, alapítása reményében 1.3%-ra csökkentett az önkormányzat.

Felsőszentmárton településre nem jellemző a mélyszegénység. Romák is igen alacsony számban élnek a településen. Az elmúlt években nagyon sok külföldi bevándorló érkezett a településre. A településen működik nemzetiségi óvoda, Általános iskola, posta, gyógyszertár, háziorvosi rendelő, boltok, vendéglők. A Magyar Faluprogram-os pályázati támogatásoknak köszönhetően felújításra kerültek a közutak, felújításra került egy elhagyatott ingatlan, falubuszt tud vásárolni az önkormányzat, felújításra került a ravatalozó épülete ill. kialakításra kerül egy vendég- és gyógynövény ház, mely munkálatok folyamatban vannak. Az elmúlt években pályázati támogatásból megújult az önkormányzat hivatalának épülete az Egészségház, melynek épületén belül kialakításra került egy konditerem. Az önkormányzat pályázati támogatásból felújíthatta a háziorvosi rendelő épületét is. Szakrendelésekre és szűrővizsgálatokra be kell utazni Sellyére, Szigetvárra ill. Pécsre. A pályázati forrásokból felújított középületek akadálymentesek. (Háziorvosi rendelő, Védőnői Szolgálat, ravatalozó, önkormányzat épülete) A többi intézmény (óvoda, iskola, posta, gyógyszertár) nem akadálymentesek.

Demográfiai adatok

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	898	bázis év
2016	870	96,88%
2017	836	96,09%
2018	820	98,09%
2019	806	98,29%
2020	854	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépesség száma az elmúlt években folyamatosan csökkent.

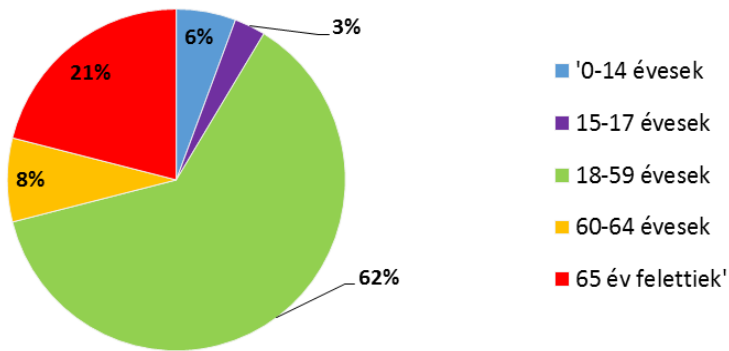
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	404	457	861	46,92%	53,08%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			15	1,74%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	23	44	67	2,67%	5,11%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	12	16	28	1,39%	1,86%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	252	236	488	29,27%	27,41%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	32	32	64	3,72%	3,72%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	85	129	214	9,87%	14,98%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

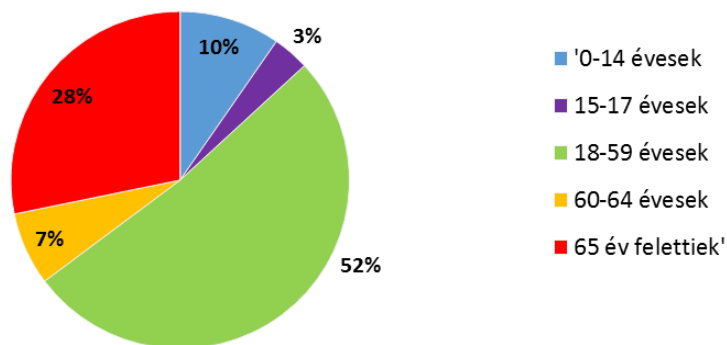
Az állandó népesség számát ugyanúgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó lakosságot. Tehát az adott településen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak az állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk), vagy az összeírás eszmei időpontjában jelen voltak-e személyesen.

A településen összegészében a nők vannak többségben, különösen 65 év felett.

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

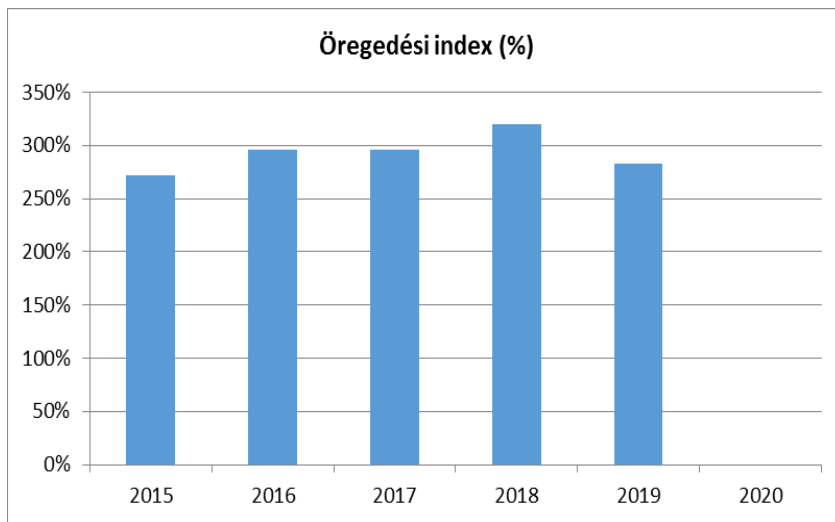

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	223	82	271,95%
2016	228	77	296,10%
2017	213	72	295,83%
2018	214	67	319,40%
2019	209	74	282,43%
2020	275	67	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index az országos átlaghoz képest is kiugróan magas, sokkal több idős ember él a településen, mint fiatal. Előregedő a település.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2015	1,10
2016	-15,84
2017	-14,07
2018	-7,25
2019	-8,61
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A településen jellemző a bevándorlás, főleg külföldi állampolgárok költöznek a településre.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2015	-23,18
2016	-14,71
2017	-24,62
2018	-13,29
2019	-13,53
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás negatív értékeiből is látszik, hogy kevés gyermek születik, előregedő a település.

Felsőszentmárton lakosságának emelkedése túlnyomórészt a külföldi bevándorlok beköltözésének köszönhető. A természetes szaporodás értéke évről évre negatív pályát fut be viszont a halálozások száma nagyon magas.

Értékeink, küldetésünk

Küldetésünknek tartjuk, hogy felmérjük a településen élők marginalizálódott csoportok helyzetét, egyben meghatározzuk azokat a fejlesztési irányokat, melyek e célcsoportok életminőségében jelentős változásokat érnek el. Azt szeretnénk, hogy Felsőszentmárton olyan település legyen, ahol érvényesül az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés településünkön senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

Felsőszenzmárton Község Önkormányzata az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a lakosság ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Felsőszenzmárton település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózási politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózási politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

Az esélyegyenlőség megvalósítását célzó programokra nyilvánvalóan jelentős hatással bírnak az önkormányzat költségvetési mutatói, hiszen a rendelkezésre álló anyagi háttér behatárolja az egyes célcsoportok esélyegyenlőségének elérését célzó intézkedéseket.

Az önkormányzat szociális ellátásokról szóló rendeletének célja, a törvényi előírásokon túl, hogy olyan támogatási rendszert működtessen, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgál. A szociális ellátások szolgáltatások középpontjában a család áll.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeletet az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján évente legalább egy alkalommal felülvizsgáljuk.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Felsőszentmárton Község Önkormányzata jelenleg a Sellyei Többcélú Kistérségi Társulásnak tagja. A társulás határozatlan időre jött létre a kistérség területének összehangolt fejlesztésére (különösen: fejlesztési tervek, programok, pályázatok készítésére, megvalósítására); térségi közszolgáltatások biztosítására, fejlesztésére, szervezésére, intézmények fenntartására, valamint a településfejlesztés összehangolására.

A Társulásban résztvevő önkormányzatok képviselő-testületei a közös céloknak megfelelő hatékony és eredményes tevékenység érdekében jelen megállapodásban rögzített eljárásban és módon szervezik, oldják meg, illetve hangolják össze az önkormányzatok alábbi feladatait:

1.1 Ellátott feladatok:

- a.) területfejlesztés, kistérségi területfejlesztési projektek megvalósítása a hatályos törvényre tekintettel,
- b.) óvodai nevelés,
- c.) nemzetiséghez tartozó óvodai nevelés,
- d.) a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos igényű gyermekek óvodai nevelése,

- e.) egészségügyi alapellátás együttes szervezése, védőnő és a fogorvosi ellátás
  - f.) szociális és gyermekjóléti alapellátás együttes szervezése, ezen belül különösen: szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősök nappali ellátása, családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás valamint az időskorúak tartós bentlakásos ellátása
  - g.) gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde)
  - h.) gyermek és felnőtt étkeztetés, konyhák közös üzemeltetése
  - i.) fogorvosi alapellátás
  - j.) család- és nővédelmi egészségügyi gondozás
  - k.) ifjúsági egészségügyi gondozás
- 1.2 Egyéb közösen ellátható, szervezhető feladatok:
- a.) közművelődési, közgyűjteményi tevékenység,
  - b.) személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított szociális intézmények, valamint gyermekjóléti intézmények közös fenntartása, szociális és gyermekjóléti intézményi ellátás,
  - c.) környezet és természetvédelem, hulladékgyűjtés közös szervezése, hulladékgazdálkodási feladatok közös ellátása, szennyvíztisztítás és elvezetés
  - d.) közrend- és közbiztonsággal kapcsolatos feladatok,
  - e.) integrált kistérségi ügyintézési, ügyfélszolgálati irodák, megoldások bevezetése és alkalmazása,
  - f.) szolgáltatás-szervezési feladatok, egyes közszolgáltatások közös ellátása, szervezése
  - g.) család, gyermek- és ifjúságvédelem,
  - h.) katasztrófavédelem közös szervezése,
  - i.) állati hulladékok gyűjtésének és ártalmatlanításának közös szervezése,
  - j.) ivóvízellátás, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás, bel- és csapadékvíz elvezetés
  - k.) esélyegyenlőségi program, foglalkoztatás
  - l.) gazdaság- és turizmusfejlesztés, idegenforgalom
  - m.)belső ellenőrzés közös szervezése
  - n.) ebekkel kapcsolatos állategészségügyi (gyepmesteri) feladatok közös ellátása
  - o.) munka- és tűzvédelmi feladatok közös szervezése

Fentiekén túl Felsőszentmárton és Drávakeresztúr községek önkormányzatai a Felsőszentmártoni Horvát Nemzetiségi Óvoda közös fenntartásában állapodtak meg.

2020. január 1. napjától kijelölés folytán Drávasztára, Drávakeresztúr és Felsőszentmárton Községek önkormányzatai a Sellyei Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartoznak.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A HEP elkészítésekor az adatok döntő többségét az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (<https://teir.hu>) adatbázisából nyertük. A TeIR-ben fel nem lelhető adatokat helyi adatgyűjtéssel, az önkormányzat éves statisztikai jelentéseiből, valamint a munkába bevont szervezetek (Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, Védőnői Szolgálat, Általános iskola, Óvoda) adatgyűjtéséből nyertük. Az egyes célcsoportokra vonatkozóan is vannak adathiányos területek. A jövőbeni feladat ezen adatok meghatározása.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A településen nagyon alacsony számban élnek romák és mélyszegénységben élők.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

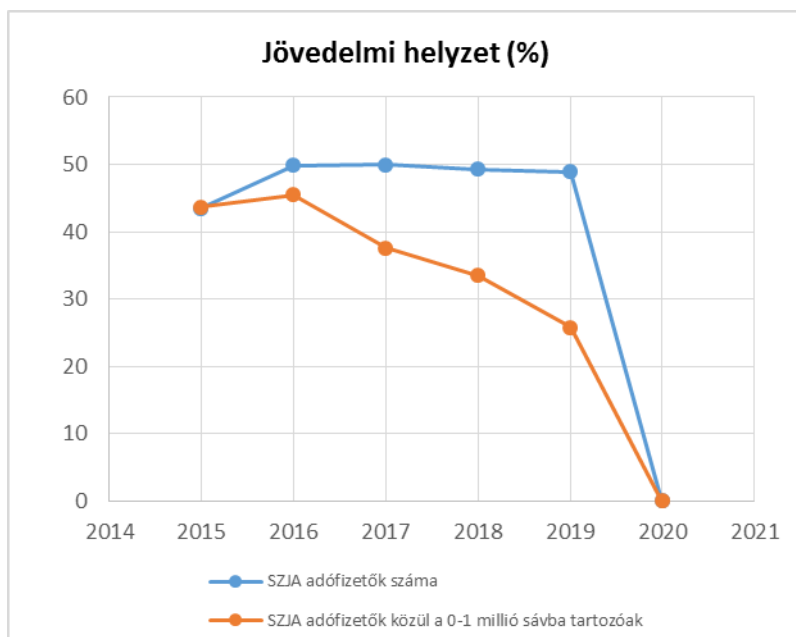
Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. A településünkön tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák.

A településen az SZJA adófizetők száma nem éri el az 50%-ot. Közülük egyre kevesebben tartoznak az 1 millió ft alatti jövedelemsávba.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	43,47	43,67
2016	49,89	45,45
2017	49,94	37,61
2018	49,25	33,49
2019	48,95	25,84
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

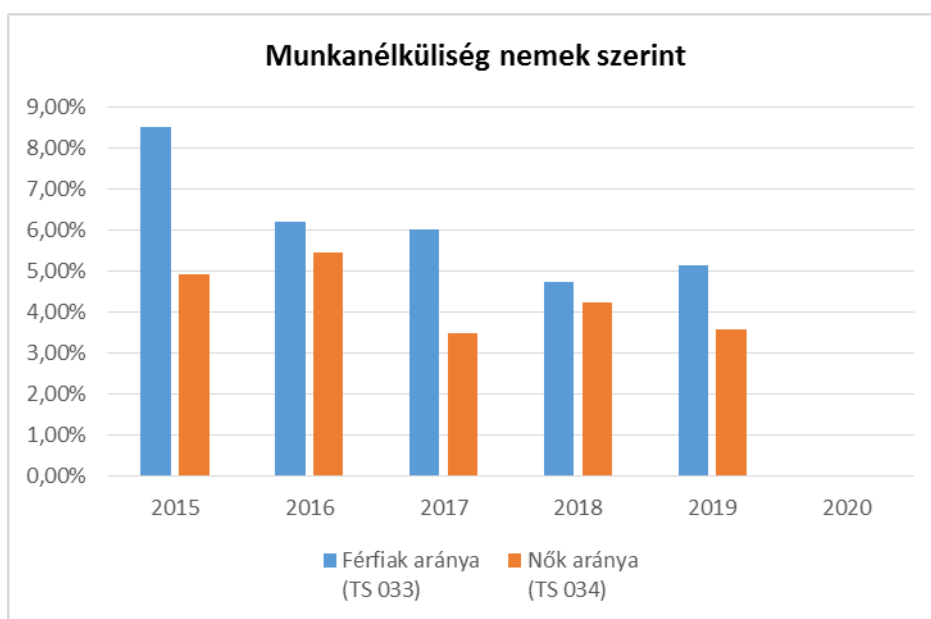
A táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

A nyilvántartott álláskereső aránya évről évre csökken. A táblázat alapján megállapítható, hogy a férfiak aránya magasabb az álláskeresők között.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2015	8,52%	4,92%	6,72%
2016	6,21%	5,46%	5,84%
2017	6,00%	3,47%	4,74%
2018	4,73%	4,23%	4,48%
2019	5,15%	3,57%	4,36%
2020	-	-	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

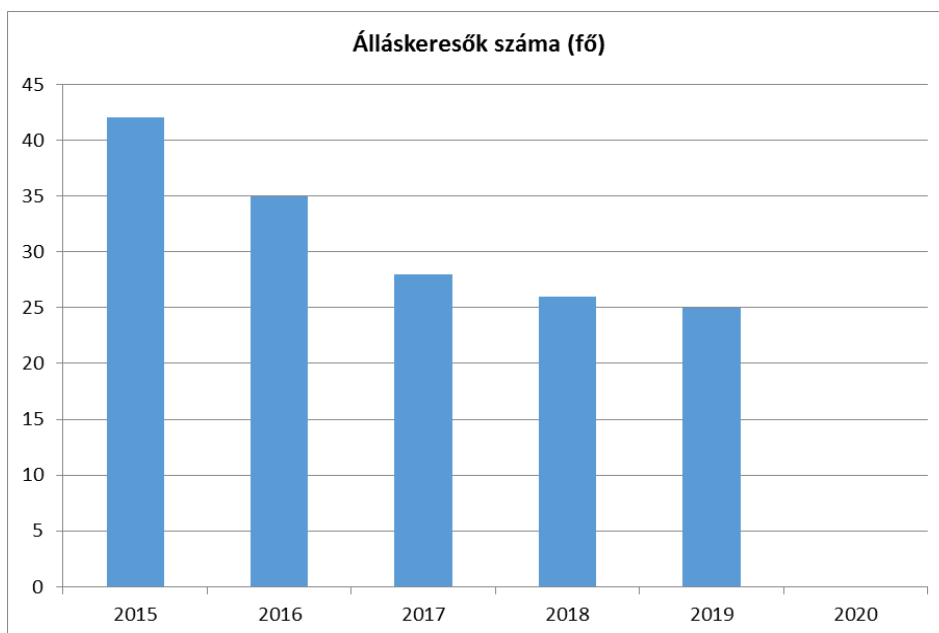
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen		42	35	28	26	25
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	2,00	6,00	2,00	3,00	5,00	n.a.
	%	4,76%	17,14%	7,14%	11,54%	20,00%	-
21-25 év (TS 038)	Fő	10,00	3,00	3,00	3,00	2,00	n.a.
	%	23,81%	8,57%	10,71%	11,54%	8,00%	-
26-30 év (TS 039)	Fő	5,00	3,00	3,00	4,00	4,00	n.a.
	%	11,90%	8,57%	10,71%	15,38%	16,00%	-
31-35 év (TS 040)	Fő	4,00	3,00	2,00	1,00	n.a.	n.a.
	%	9,52%	8,57%	7,14%	3,85%	-	-
36-40 év (TS 041)	Fő	4,00	3,00	5,00	2,00	4,00	n.a.
	%	9,52%	8,57%	17,86%	7,69%	16,00%	-
41-45 év (TS 042)	Fő	6,00	4,00	4,00	2,00	2,00	n.a.
	%	14,29%	11,43%	14,29%	7,69%	8,00%	-
46-50 év (TS 043)	Fő	3,00	2,00	2,00	4,00	3,00	n.a.
	%	7,14%	5,71%	7,14%	15,38%	12,00%	-
51-55 év (TS 044)	Fő	4,00	4,00	1,00	3,00	1,00	n.a.
	%	9,52%	11,43%	3,57%	11,54%	4,00%	-
56-60 év (TS 045)	Fő	3,00	4,00	4,00	2,00	3,00	n.a.
	%	7,14%	11,43%	14,29%	7,69%	12,00%	-
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1,00	3,00	2,00	2,00	1,00	n.a.
	%	2,38%	8,57%	7,14%	7,69%	4,00%	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni

munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

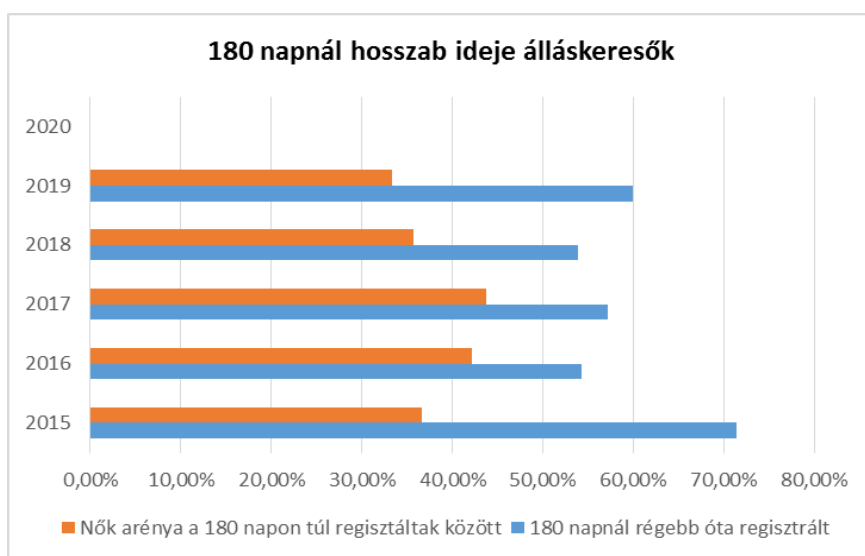

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	71,43%	36,67%
2016	54,29%	42,11%
2017	57,14%	43,75%
2018	53,85%	35,71%
2019	60,00%	33,33%
2020	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Sokan vannak, akik hosszú ideje nem találnak állást, magasnak mondható a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartottak aránya a közfoglalkoztatásba való bevonás miatt.

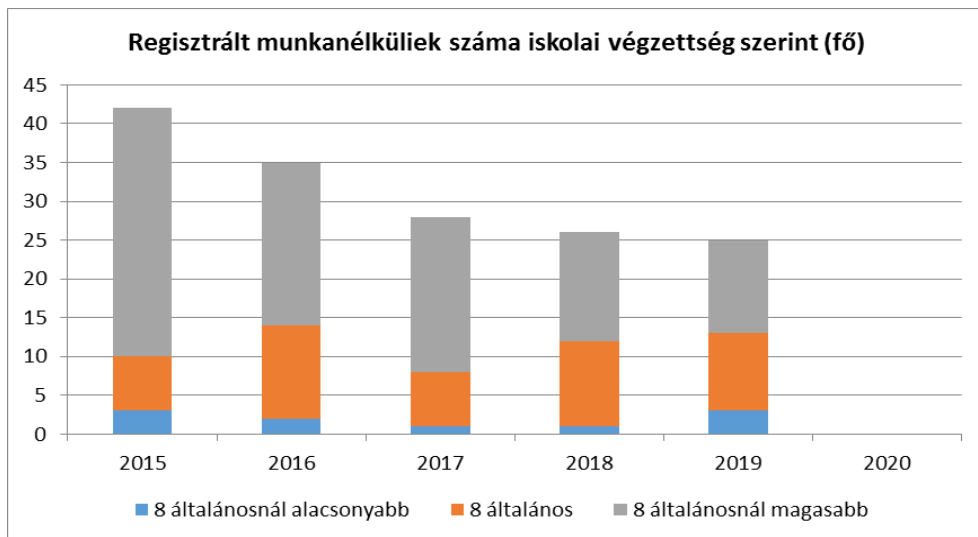
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

Felsőszentmárton gazdaságfejlesztésében az egyik legalapvetőbb probléma a helyben rendelkezésre álló munkaerő képzettségi színvonala. A járásban fellelhető humán erőforrások összetétele, képzettsége kedvezőtlen. A lakosság átlagos képzettsége az országos és a megyei átlag alatt van. A tartósan munkanélküli státuszban lévő személyek többsége szociálisan hátrányos helyzetű, alacsony képzettségű, vagy képzetlen. Többségük már több, mint egy évtizede kiszorult a legális munkaerőpiac világából, számukra a közmunka program sem jelent kiutat a tartós munkanélküliségből, mivel alacsony képzettségi színvonaluk miatt csak egy szűken behatárolt feladatkört tudnak ellátni. Esetükben további probléma, hogy többségük vállalkozással kapcsolatos szakmai ismeretekkel sem bír.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	42	3	7,14%	7	16,67%	32	76,19%
2016	35	2	5,71%	12	34,29%	21	60,00%
2017	28	1	3,57%	7	25,00%	20	71,43%
2018	26	1	3,85%	11	42,31%	14	53,85%
2019	25	3	12,00%	10	40,00%	12	48,00%
2020	n.a.	n.a.	-	n.a.	-	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

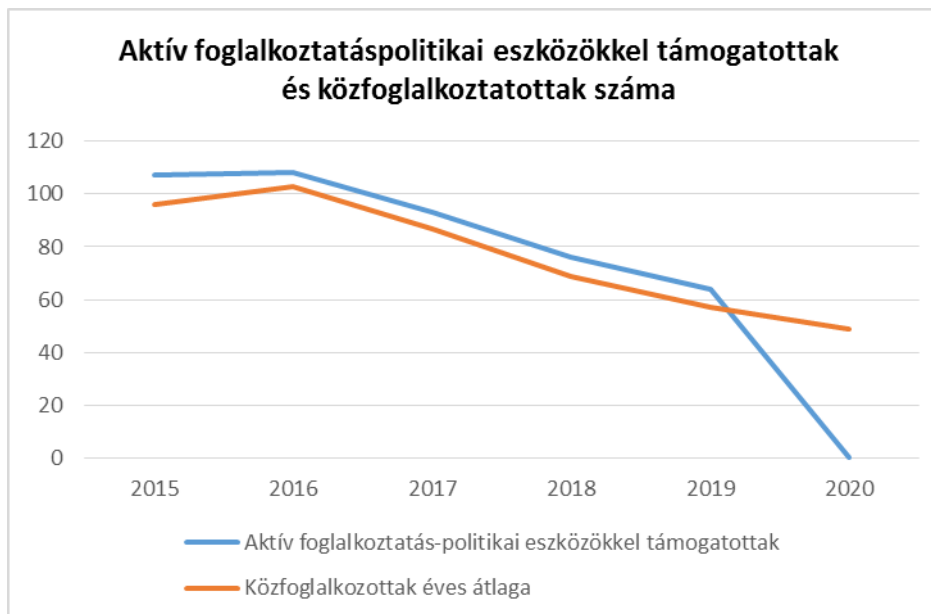
A helyi munkaerő foglalkoztatásában az önkormányzat közfoglalkoztatási programjának nagy szerepe van. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban illetve rendszeres szociális segélyben részesülők száma minimálisra csökken abban az időszakban, amikor megkezdődnek eme programok. Ezzel minden célcsoport megélhetése javuló tendenciát mutat. A sellyei járás területén az elmúlt öt évben a közfoglalkoztatási programok következtében sajnálatos módon a települési önkormányzatok váltak a fő foglalkoztatókká. A programok legfőbb célja, hogy az addig nyilvántartott álláskeresői státuszban lévő személyeket visszavezesse a munka világába. A nagy kérdés kezdetben a következő volt: a közfoglalkoztatás hosszú távon tényleges megoldást hoz-e, valóban visszavezeti a hátrányos helyzetű személyeknek legalább egy részét a mindennapi munkában, vagy inkább kialakul egy új munkavállalói réteg, akik évről évre igénybe veszik a közfoglalkoztatási lehetőségeket és addig dolgoznak így, ameddig módjukban áll.

Az alábbiakban tekintsük át, a közfoglalkoztatás keretében milyen feladatokat láttak el a helyiek az elmúlt években:

A helyi tapasztalatok és a statisztikai adatok alapján is jól látszik, hogy a 2014. évi közfoglalkoztatási csúcs után az így alkalmazottak száma szerencsére fokozatosan csökken, egyre többen találnak közülük munkát a vállalkozói, vagy a közszférában. Mindezzel párhuzamosan ugyanis nem növekszik a nyilvántartott álláskeresők száma, ez is a programok sikerességét, továbbá a település vezetésének agilitását tükrözi

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	107	96
2016	108	103
2017	93	87
2018	76	69
2019	64	57
2020	n.a.	49

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Felsőszentmártonban igen szűk körűek a munkavállalási lehetőségek, gyakorlatilag a közfoglalkoztatás révén az Önkormányzat a legnagyobb munkáltató. A rendszerváltást követően felszámolt termelő-szövetkezetek korábban sok embernek biztosítottak munkahelyet, így megszűnésükkel szinte mindannyian munkanélkülivé váltak. Vállalkozásokból sohasem volt túl sok a településen, de az egyre nehezebb körülmények tovább csökkentik az amúgy is alacsony foglalkoztatói létszámot. Sajnos a rossz gazdasági adottságok nem vetítenek előre olyan kiemelhető területeket, amelyek mentén haladva jelentősebb vállalkozások indulhatnak.

Felsőszentmárton Sellyétől 15 km-re helyezkedik el, illetve 65 km-re fekszik a baranyai megyeszékhelytől, ahova a gépkocsival történő beutazás – a most zajló útfelújításnak köszönhetően – egyre jobb minőségű közúton történhet, a menetidő közel egy óra. Sellyére alig 15 perc alatt el lehet jutni autóval, de ott is egyre csökkenő tendenciát mutat a munkahelyek száma. Az autóbusz közlekedésre jellemző, hogy naponta mindössze 3 közvetlen járat juthatunk el Pécsre, más esetekben valahol át kell szállnunk egy csatlakozásra. Vasút csak Sellyéről indul, napi 9 alkalommal, amivel szintén kb. egy óra az út Pécsre, de ahhoz Sellyére meg kell oldani a bejutást. Összességében tehát megállapítható, hogy a személyautó kiváltása, ha Sellyénél messzebbre kell munkába járni, nehézkes és időben is hosszú.

A legközelebbi centrumba, a megyeszékhelyre, valamint a fővárosba való eljutás lehetősége igen korlátozott. Vonatjárat igénybevétele esetén a helyi lakosnak először Szigetvárra kell beutaznia autóbusszal.

Az egyetlen megoldást a centrumba való eljutáshoz az autóbuszjáratok igénybevétele jelenti.

A településen 2020-ban összesen 55 regisztrált vállalkozás tevékenykedett, ezek 90%-a egyéni vállalkozás, emellett 8 db kft., 8 db Bt. és egy, 25 főnél több embert foglalkoztató részvénytársaság működött.

Megnevezés	Mutatósám
Regisztrált őstermelők száma	
Regisztrált vállalkozások száma	55
Regisztrált jogi személyiségű vállalkozások száma]	17
Regisztrált jogi személyiség nélküli társas vállalkozások száma	0
Regisztrált társas vállalkozások száma	17

A településen regisztrált vállalkozások száma nemzetgazdasági áganként 2011-ban

Nemzetgazdasági ág	Vállalkozások száma
Feldolgozóipar	0
Építőipar	3
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	12
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	1
Kereskedelem, gépjárműjavítás	3
Vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmosás	1
Szállítás, raktározás	5
Pénzügyi, biztosítási	0
Ingatlanügyletek	0
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	1
Adminisztratív és szolgáltatást támogató	1
Oktatás	1
Egyéb szolgáltatás	27
Összesen:	55

A település jelentősebb vállalkozásai a mezőgazdaság, a kereskedelem, a kereskedelem-gépjárműjavítás, a szállítás, raktározás területén tevékenykednek.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

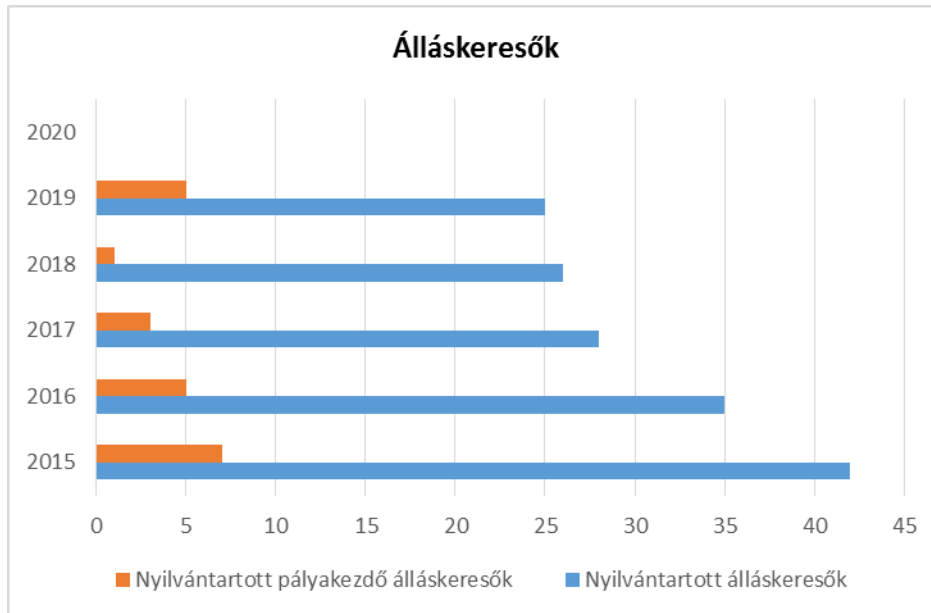
A településen élő fiatalok tanulmányaik befejeztével sajnos arra kényszerülnek, hogy beutazzanak a 70 km-re lévő városba (Pécsre), hogy ott vállaljanak munkát, hiszen nem marad más lehetőségük. A településen maradt fiatalok többsége foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesül, illetve részt vesz a közfoglalkoztatásban.

A településen nincs fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő program vagy képzés, viszont a Sellyei Járási Hivatal Foglalkoztatási osztálya a lehetőségeihez mérten, szervez képzéseket, tanfolyamokat. Ezen tanfolyamok indulási részleteiről az önkormányzat tájékoztatja a helyi célcsoportokat. A képzés lehetősége folyamatosan biztosított a munkanélküliek részére, bár jelenleg helyi képzések nincsenek, a képzéseket jellemzően Pécssett szervezik. A képzésre való eljutás biztosítására 90%-os utazási igazolványt tud biztosítani a Munkaügyi Központ.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	42	7
2016	35	5

2017	28	3
2018	26	1
2019	25	5
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A felnőttképzéssel, egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokkal, foglalkoztatási programokkal kapcsolatosan az önkormányzat interneten tájékozódik. A lehetőségekről – helyben szokásos módon – tájékoztatja a lakosságot.

Az elmúlt két évben volt rá példa, hogy foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők közül néhányan képzésen, illetve programokon vettek részt, annak reményében, hogy a képzés befejeztével munkához jutnak. A képzést mindenki sikeresen elvégezte, azonban a képzésnek megfelelő munkához sajnos nem jutott településünkön, ahhoz, hogy munkát tudjon vállalni be kell utaznia Szigetvárra ill. Pécsre.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Felsőszentmárton község önkormányzata az éves közfoglalkoztatás keretében jelenleg 36 főt foglalkoztat. 90 %-ban horvátok lakta település révén, a közfoglalkoztatottak közt 3-4 roma található; azonban mindenki nehéz körülmények közt él, megélhetése nehezen biztosított.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkoztatás területén semmilyen hátrányos megkülönböztetés nem fordulhat elő.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A Baranya Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztálya által szervezett képzéseken elsajátíthatóak a digitális ismeretek. A községi könyvtárban nyilvános mindenki számára az elhelyezett számítógép használata.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

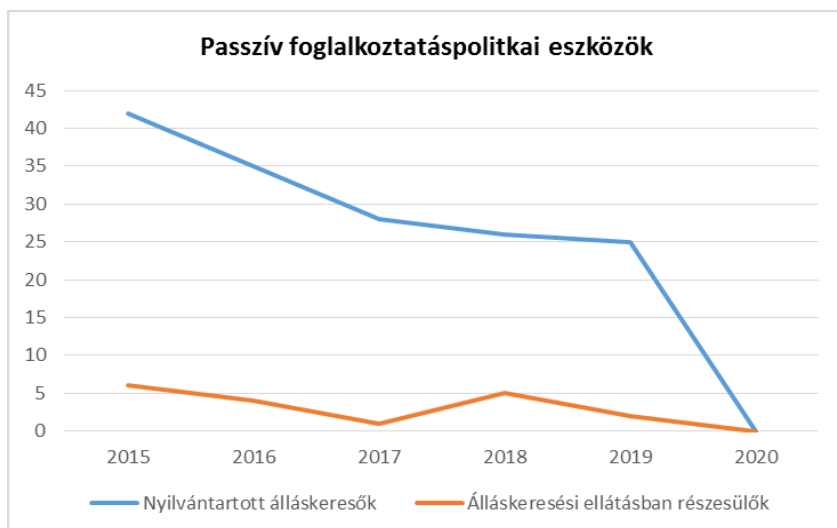
A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az elmúlt években többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület a szociális juttatások rendszeréről szóló 10/2021.(VIII.24.) számú és a gondoskodás és a gyermekvédelem helyi szabályairól 5/2013.(VI.30.) önkormányzati rendeletébe építette be.

A „szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény” (továbbiakban: Szoc. tv.) határozza meg a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások fajtáit és jogosultsági kritériumait. A pénzbeli ellátások formái közül a járási hivatal állapítja meg:

- az időskorúak járadékát
- a foglalkoztatást helyettesítő támogatást,
- az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti járadékot,
- az ápolási díjat.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresőket ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresőket száma (TS 052)		Álláskeresőket ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresőket száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	42	7,08%	6	14,29%
2016	35	6,19%	4	11,43%
2017	28	5,08%	1	3,57%
2018	26	4,82%	5	19,23%
2019	25	4,78%	2	8,00%
2020	n.a.	-	n.a.	-

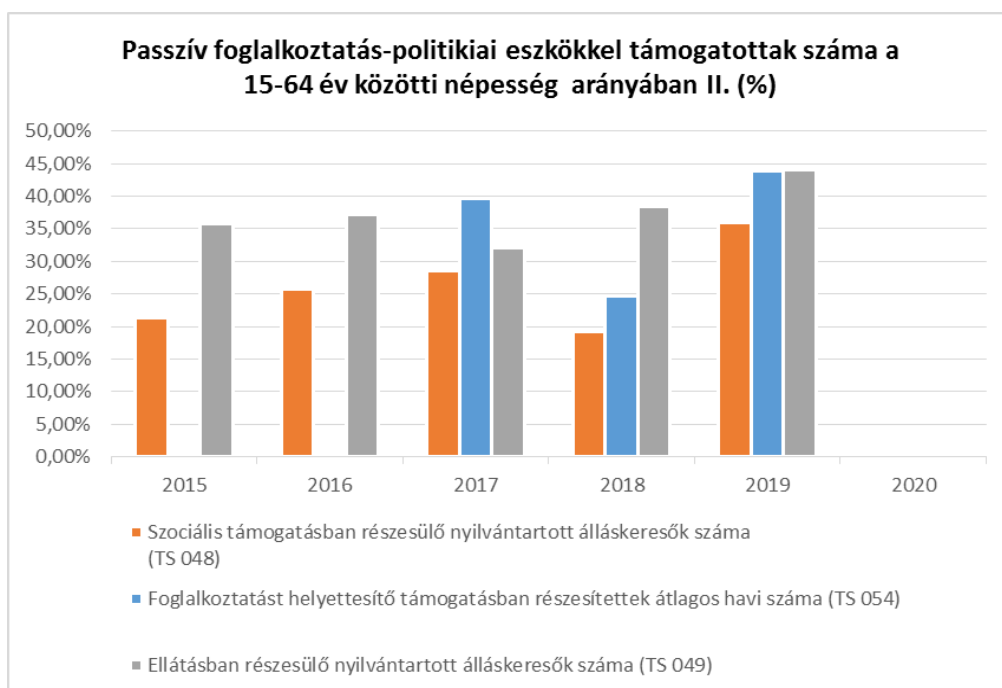
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	9	21,43%	n.a.	-	15	35,71%
2016	9	25,71%	n.a.	-	13	37,14%
2017	8	28,57%	11	39,61%	9	32,14%
2018	5	19,23%	6	24,77%	10	38,46%
2019	9	36,00%	11	43,84%	11	44,00%
2020	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	1
2018	1
2019	2
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

A polgármester a képviselő-testület által átruházott hatáskörében a következő támogatásokat nyújtja:

- települési gyógyszer-támogatás,
- települési lakhatási támogatás,
- települési gyermekvédelmi támogatás,
- települési rendkívüli támogatás.
- települési eseti támogatás,
- köztemetés (természetbeni ellátás)
- óvodáztatási, beiskolázási támogatás
- karácsonyi támogatás
- és szülési támogatás

A településen a pénzügyi ellátások közül a lakásfenntartási támogatás, a gyógyszer-támogatás, és a gyermeknevelési támogatás részben, vagy egészben természetbeni ellátás formájában is nyújtható. Természetbeni ellátás különösen az élelmiszer, tankönyv, tüzelő, közüzemi díjak illetve gyermekintézmények térítési díjának fizetése.

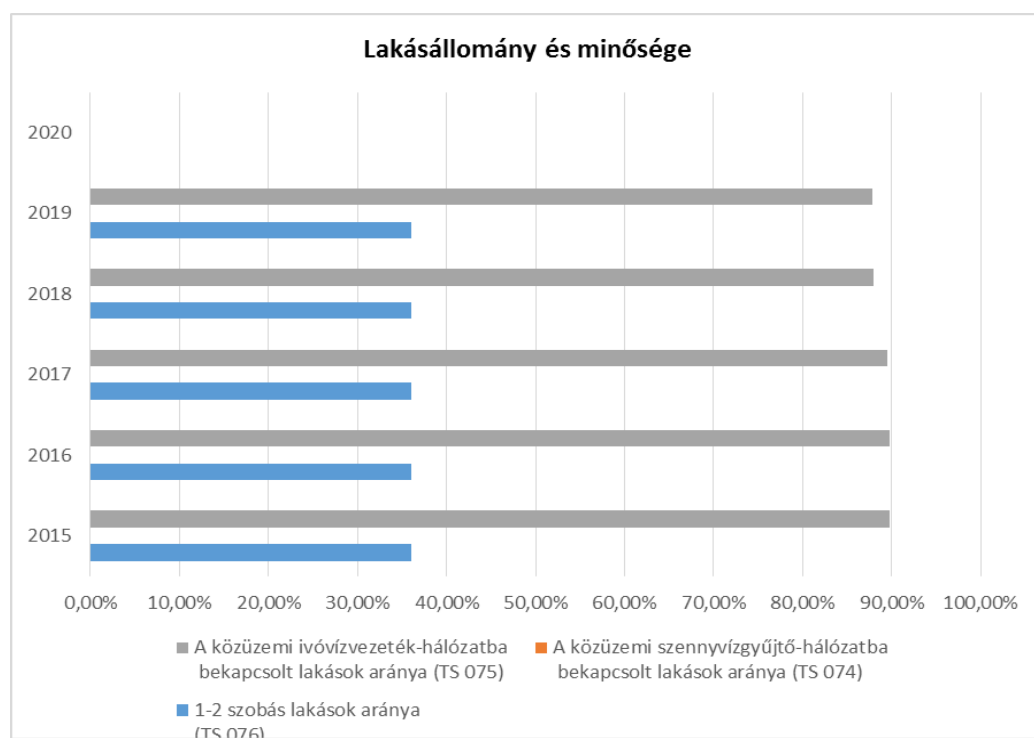
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és

hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2015	507	n.a.	n.a.	36,09%	-	89,74%
2016	507	n.a.	n.a.	36,09%	-	89,74%
2017	507	n.a.	n.a.	36,09%	-	89,55%
2018	508	1	2	36,02%	-	87,99%
2019	508	n.a.	n.a.	36,02%	-	87,80%
2020	n.a.	n.a.	n.a.	-	-	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

A településen nincs bérlakás.

b) szociális lakhatás

nem releváns

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

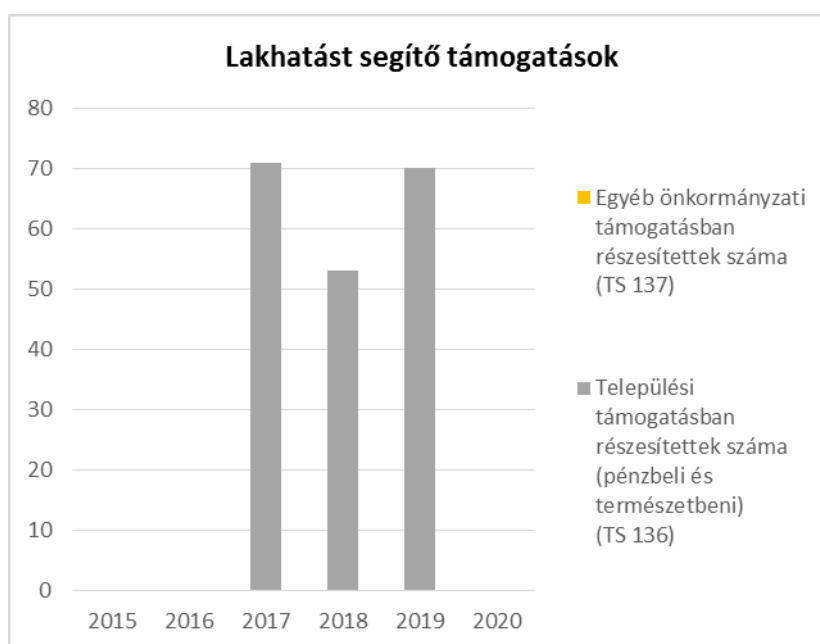
Az önkormányzat egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokkal nem rendelkezik.

e) lakhatást segítő támogatások

Felsőszentmárton Községi Önkormányzat Képviselő-testületének a 10/2021.(VIII.24.) számú a szociális juttatások rendszeréről szóló rendeletének célja, hogy megállapítsa az önkormányzat által a helyi sajátosságoknak megfelelő szociális rászorultságtól függő pénzbeli, természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokat. A rendelet szerint támogatást nyújt az önkormányzat a szociálisan rászoruló háztartások részére az általuk lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaiak viseléséhez.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	71	n.a.
2018	53	n.a.
2019	70	n.a.
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

A településen nagyon kis mértékben tapasztalható az eladósodottság.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületen és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások nincsenek.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Településünkön nem található szegregátum.

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

nem releváns

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;

nem releváns

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

nem releváns

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	1	n.a.	n.a.	1	38	n.a.
2016	1	n.a.	n.a.	1	29	n.a.
2017	1	n.a.	n.a.	1	n.a.	11

2018	1	n.a.	n.a.	1	n.a.	12
2019	1	n.a.	n.a.	1	n.a.	10
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

A településen felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálat minden nap, hétfőtől-péntekig helyben igénybe vehető. A háziorvosi ellátáshoz kapcsolódó ügyelet Sellyei központtal biztosított. A lakócsai védőnő (helyettes védőnő) hetente egy alkalommal rendel (tanácsadást tart) a településen. A helyi lakosok a különböző szakellátásokat Sellyén, illetve Szigetváron tudják igénybe venni.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A védőnői ellátás biztosítja, hogy a prevenció és szűrőprogramokhoz mindenki egyenlő eséllyel hozzáférjen. Erre mindenki jogosult, aki az adott területen életvitelszerűen tartózkodik, és az ellátást kéri. A lakóhely szerint illetékes területi védőnő feladatkörébe tartozik - figyelemmel a területi védőnői ellátásról szóló külön jogszabályra - az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok és az iskolai szűrővizsgálatok elvégzése. A védőnői ellátás helyben igénybe vehető heti 1 alkalommal. A népegészségügyi szűrések helyben nem megoldottak, Sellyén, Szigetváron, illetve Pécsen tudják igénybe venni e szolgáltatásokat.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A felsőszenzmártoni óvodában és iskolában szervezett keretek között elérhetik ezen ellátásokat a gyermekek. Egyéb esetekben pedig Sellyén illetve Pécsen érhetőek el ezen szolgáltatások.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetés a felsőszenzmártoni oktatási, nevelési intézményekben biztosított. A Darányból Felsőszenzmártonba történő ételkiszállítás az étkeztetést biztosító vállalkozó útján történik. A szolgáltatók az étlap tervezésénél ügyelnek az egészséges táplálkozás alapkövetelményeire. Házas jellegű étrenddel próbálják biztosítani a szükséges tápanyagokat a megfelelő korosztályok számára. Az olyan alapvető, tápláló és egészséges nyersanyagokat, mint a tejtermékek, zöldségek, gyümölcsök próbálják minden nap beépíteni az étrendbe, hiszen sok gyermek ezt otthon nem kapja meg.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Felsőszenzmártonban megoldott a sportprogramokhoz való hozzáférés. A településen nemzetközi mérkőzések megrendezésére alkalmas sportcsarnok áll rendelkezésre. A sportcsarnok kihasználtsága jelenleg nem kielégítő.

A településen Sport Egyesület működik, ők a téli edzéseiket tartják a sportcsarnokban. Emellett Zumba-csoport is működik a településen. Ők jelenleg heti egy alkalommal tartják foglalkozásaikat a sportcsarnokban, amelyek száma a jövőben emelkedhet. Az általános iskolások havonta egy alkalommal foci-kupát szerveznek a környező települések általános iskolái részvételével.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést az önkormányzat társulási formában valósítja meg. Helyben elérhető az étkeztetés, házi segítségnyújtás,

jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, családsegítés. A településen személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátás nincs.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

A településen drogprevenációs szolgáltatások nem érhetőek el.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A településen népkonyha nem működik.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2015	0
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

A közösségi élet szinterei: az önkormányzat, a horvát önkormányzat, a „Martince” Kulturális Egyesület rendezvényei. A közösségi élet szinterei sokrétűek, mint pl. az önkormányzati intézmények (művelődési ház), lakóközösségek, a templom. A helyi kultúra és művelődés, valamint a hagyományok ápolásának, a rendezvények megszervezésének fő szintere a művelődési ház. A lakosság egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását biztosítani tudjuk, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük. Alapvető cél ezen a területen is az esélyegyenlőség biztosítása, a jó közérzet elérése és fenntartása, az állampolgárok elégedettsége.

Az információáramlást segíti a település honlapja.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2018)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	1	851	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Településünkön etnikai konfliktusok nem jellemzőek, legalábbis a közösségi együttélés során etnikai konfliktusokról nincs tudomásunk, így azok kezeléséről sem áll módunkban adatokat szolgáltatni.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A településen tapasztalhatóak a közösségi szolidaritások megnyilvánulásai. A „jobb” körülmények között élő családok étellel, zöldséggel segítik a nehezebb körülmények közt élő, gyermeket nevelő családokat. Napjainkban egyre inkább középpontba kerül az önkéntes munka, mint a szolidaritás és a megkülönböztetés-mentesség kifejeződésének egyik legfontosabb formája. Az önkéntesség jelentősége kettős: egyrészt hozzájárul a társadalom kohéziójához, másrészt magukat az önkénteseket is segíti készségeik fejlesztésében és személyes fejlődésükben. Az Önkéntes programok egyrészt lehetőséget nyújtanak arra, hogy az önkéntesek tudást, tapasztalatot szerezzenek a programban vállalt tevékenységi területeken - oktatás és a szociális ellátás témakörében-, másrészt hozzájárulnak a hazai önkéntesség kultúrájának elterjesztéséhez is.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Drávasztára Horvát nemzetiségi település. Nagy számban élnek Horvátok a településen. A települési és a Horvát nemzetiségi önkormányzat számos nemzetiségi rendezvényt szervez, melyek alkalmával a résztvevők erősítik identitásukat, ápolják anyanyelvüket kultúrájukat és hagyományaikat.

e) helyi lakossági önszerveződések.

A településen lakossági önszerveződések nincsenek.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nem működik roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküliség és a megélhetés nehézségei	közmunkaprogramban való részvétel biztosítása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	404	457	861	46,92%	53,08%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)				1,74%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	23	44	67	2,67%	5,11%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	12	16	28	1,39%	1,86%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

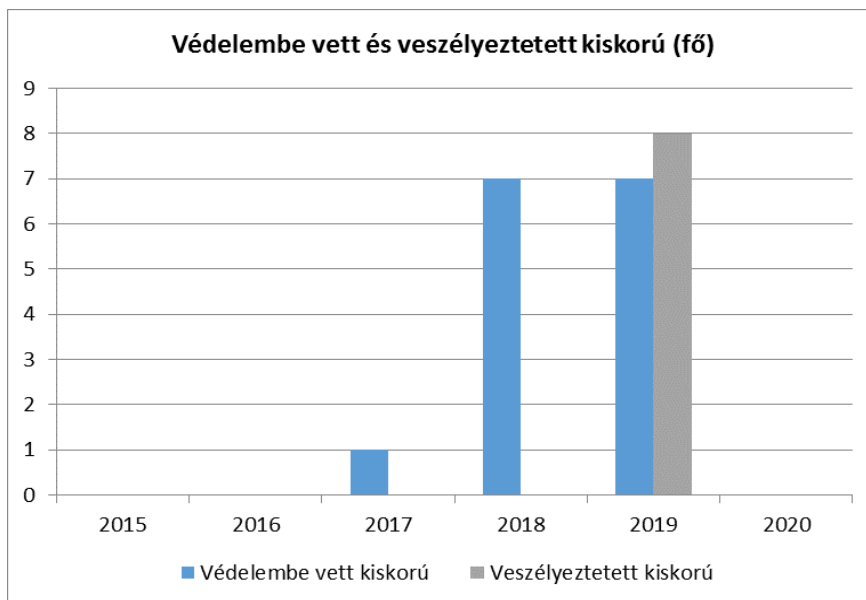
- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.

2016	n.a.	n.a.
2017	1	n.a.
2018	7	n.a.
2019	7	8
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot az önkormányzat jegyzője állapítja meg a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint. A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára. A táblázatból egyértelműen megállapítható, hogy a lakosság szám csökkenésével párhuzamosan csökken az ellátásra való jogosultak létszáma.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	48
2018	34
2019	32
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

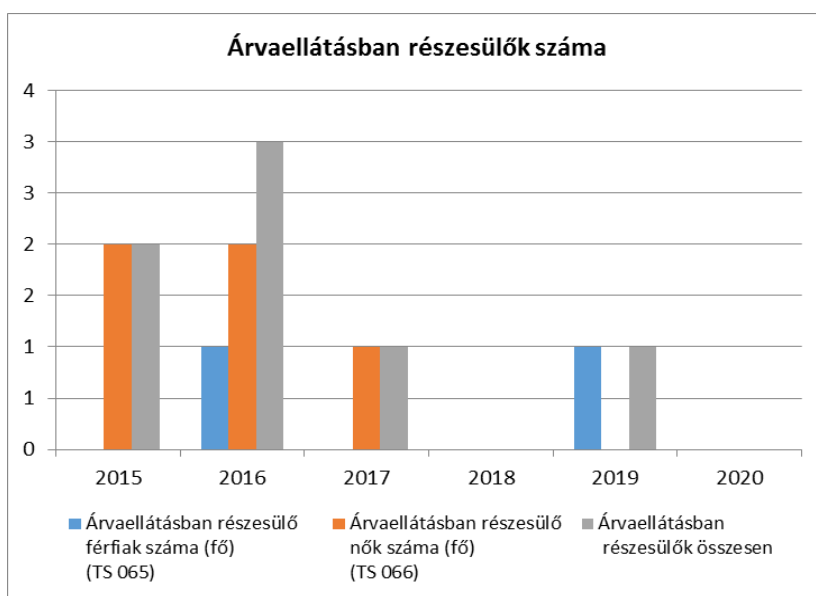
A kedvezmények különböző normatív kedvezmények alapján kerülnek megállapításra, azt nem kell külön kérelmezni, elég igazolni a jogosultság feltételeit.

Ezek a következők a gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. Törvény 151. § (5) bekezdése alapján

- bölcsődés, óvodás, az 1-8 évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek után az intézményi térítési díj 100%-át
- fogyatékos gyermekek nappali ellátását nyújtó Szt. hatálya alá nem tartozó intézményekben elhelyezett bölcsődés, óvodás és 1-8. évfolyamon tanuló gyermekek intézményi térítési díj 100%-át
- az előző pont alá nem tartozó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át
- 3 vagy többgyerekes családoknál gyermekenként az intézményi térítési díj 50%-át
- tartós beteg, vagy fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	FŐ	FŐ	FŐ
2015	n.a.	2	2
2016	1	2	3
2017	n.a.	1	1
2018	n.a.	n.a.	-
2019	1	n.a.	1
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A kedvezményes étkeztetés a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsághoz kötődik, ezen kívül a tartósan beteg, fogyatékos gyermekek számára. A lakosságszám csökkenésével a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma is csökken évről-évre. A gyermekek nyári étkeztetésének biztosítását Önkormányzatunk a szociális nyári gyermekétkeztetésre beadott pályázattal oldja meg. A teljes nyári szünidőre biztosítja az Önkormányzat a napi egyszeri meleg ételt a rászoruló gyermekek részére.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A településen nincs nem magyar állampolgársággal rendelkező gyermek.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Külföldről visszatért gyermekek nincsenek a településen.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nem releváns

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői szolgálatot egy védőnő látja el. A településen alacsony a gyermeklétszám, ezért helyettes védőnőt alkalmaz az önkormányzat.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	n.a.		-
2016	n.a.		-
2017	n.a.		-
2018	n.a.		-
2019	1		0,00
2020	n.a.		-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen gyermek házi orvosi szolgálat nem működik. A gyermekeket gyermekorvoshoz illetve gyermek szakorvoshoz legközelebb Szigetvárra kell utaztatni.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	1	n.a.	n.a.		
2016	1	n.a.	n.a.		
2017	1	n.a.	n.a.		
2018	1	n.a.	n.a.		
2019	1	n.a.	n.a.		
2020	n.a.	n.a.	n.a.		

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A gyermek-szűrővizsgálatok 1, 3, 6 hónapos korban, majd 1 éves kortól évente történnek a 6 éves korig. A védőnő feladata a szülők kiértékelése, szűrés elvégzése, igazolás kiadása, szükség esetén további vizsgálat kérése. A 0-6 éves gyerekeket a védőnő folyamatos ellátásban részesíti, ha problémát tapasztal a megfelelő szakorvoshoz irányítja (gyermekpszichológus, gyermekpszichiáter, nevelési tanácsadó stb.). 3 éves kor után a gyermekek óvodai ellátása a Felsőszentmártoni Óvodában megoldott, ahol több csoportban szakképzett óvodapedagógusok foglalkoznak a gyermekekkel, korai fejlesztésüket megszervezték, előzetes vizsgálatok után

biztosítják (szükség esetén logopédus, gyógypedagógus fejleszti folyamatosan a gyereket Sellyén).

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti alapellátás a Sellyei Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat kerül biztosításra a településen. Az ellátást Társuláson keresztül biztosítja az önkormányzat. Feladatai közé tartozik a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, a már kialakult veszélyeztetettségének megszüntetése. Esetenként javaslatot tehet gyermekvédelmi gondoskodás alkalmazására. Súlyos esetekben ellátja a védelemben vételhez kapcsolódó szolgáltatási feladatokat, segédkezik a családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítésében, illetve utógondozásában.

Az önkormányzat kötelező feladatainak sorába tartozik a gyermekvédelem helyi ellátórendszerének kiépítése és működtetése. A gyermekvédelmi rendszer egyik meghatározó eleme a gyermekjóléti alapellátás, mely hatékony működése esetén kiemelten szolgálja a prevenciót, elősegítve ezzel az 1997. évi XXXI. törvény (gyermekvédelmi törvény) alapelveinek és céljainak megvalósulását.

- e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A településen bölcsőde és családi napközi nem működik. Legközelebb Szigetvár városában érhető el az ilyen típusú intézmény.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

f) gyermekvédelem;

A gyermekvédelem megfelelő működésének legfontosabb alapfeltétele a jelzőrendszer hatékony és gyors működése. A jelzőrendszer tagjai: a védőnő, a házi orvos, az óvoda és az iskola gyermekvédelmi felelősei, a rendőrség, a jegyző, és a gyermekjóléti szolgálat családgyógyozója; tehát mindazok, akik a gyermekekkel és a családokkal kapcsolatba kerülnek vagy kerülhetnek, és észlelhetik az esetleges problémákat. Elmondható, hogy ez a jelzőrendszer településünkön jól és olajozottan működik, szereplői már hosszú ideje végzik a tevékenységüket, ha problémát észlelnek, azonnal jelzik a családgyógyozónak, aki – szükség esetén a jegyző bevonásával – megteszi a szükséges intézkedést vagy az alapellátás, vagy amennyiben ez már nem bizonyul elegendőnek, a szakellátás igénybevitelével.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Krízishelyzet esetén a családokat segítő szolgáltatások köre széles:

- A védőnők gyakori családlátogatása,
- Nevelési tanácsadóba utalás
- Családsegítő szolgálathoz történő utalás
- Szülők bejelentése az illetékes gyám és gyermekvédelmi hatóságnak

A családsegítő szolgáltatás célja, hogy az alapvető szociális gondokkal átszótt egyének és családok krízishelyzetét egységben kezelje, a tartósan segítségre szorulókat átfogó gondozása, szociális és mentális ellátás biztosítása, valamint prevenció. A szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló kliensek (egyének, családok, csoportok, közösségek) számára az ilyen helyzethez vezető okok feltárása és a krízishelyzet megszüntetése a szociális munka eszközeinek, módszereinek felhasználásával, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Az óvodai foglalkozások alkalmával, illetve az iskolai testnevelés órák során érhetik el a gyermekek elsődlegesen a sport, illetve egészségfejlesztési programokat. Emellett Felsőszentmártonban megoldott a sportprogramokhoz való hozzáférés. A településen nemzetközi mérkőzések megrendezésére alkalmas sportcsarnok áll rendelkezésre.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei);

A településen élő gyermekek nagy aránya rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, és ez által ingyenes gyermekétkeztetésben részesül. Az általános iskola tavaszi, őszi és téli szüneteiben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára szünidei étkeztetés keretében napi egyszeri meleg ételt biztosít

Az önkormányzat minden nyáron részt vesz a szociális nyári étkeztetés programban is. Ennek köszönhetően a gyermekek nyáron is meleg ételmehez jutnak, nem éheznek. Hétvégi étkeztetés nincs a településen.

- j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

A településen szervezett programokat minden gyermek közösen látogatja.

- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nincs értékelhető információ.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Nincs értékelhető információ.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveztük meg.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

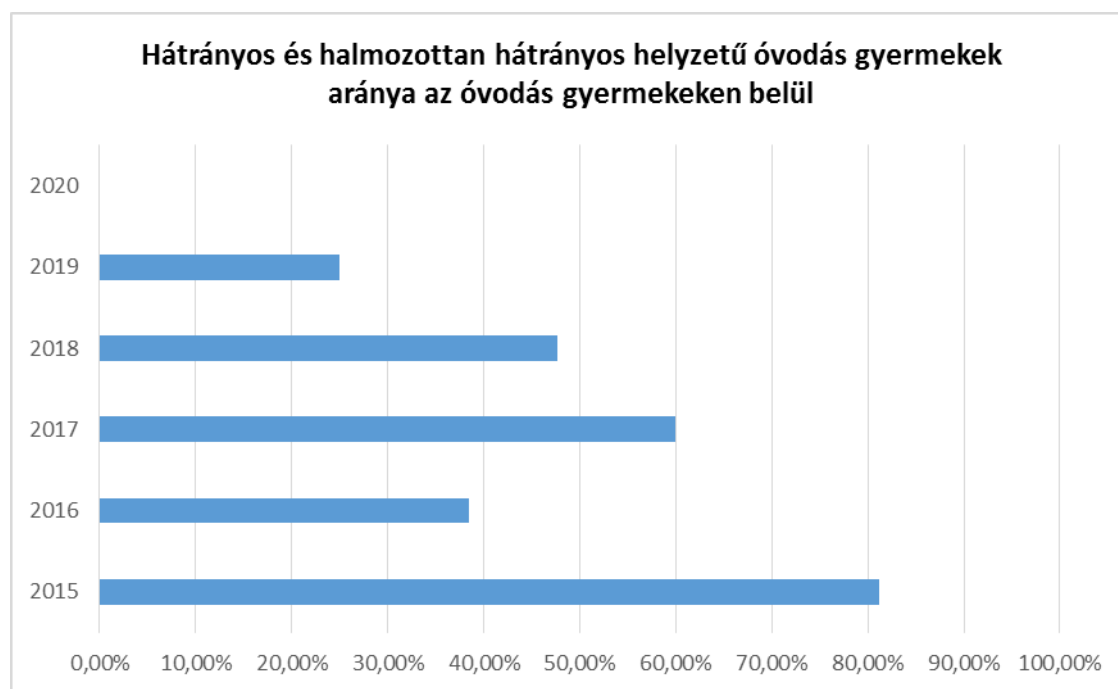
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	4	
Óvodai férőhelyek száma	50	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7.00-17.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ( )	14 nap	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	3	

Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	3	
Gyógypedagógusok létszáma	0	
Dajka/gondozónő	0	1
Kisegítő személyzet	1	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2015	0	13	81,25%
2016	0	5	38,46%
2017	0	9	60,00%
2018	0	10	47,62%
2019	0	5	25,00%
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

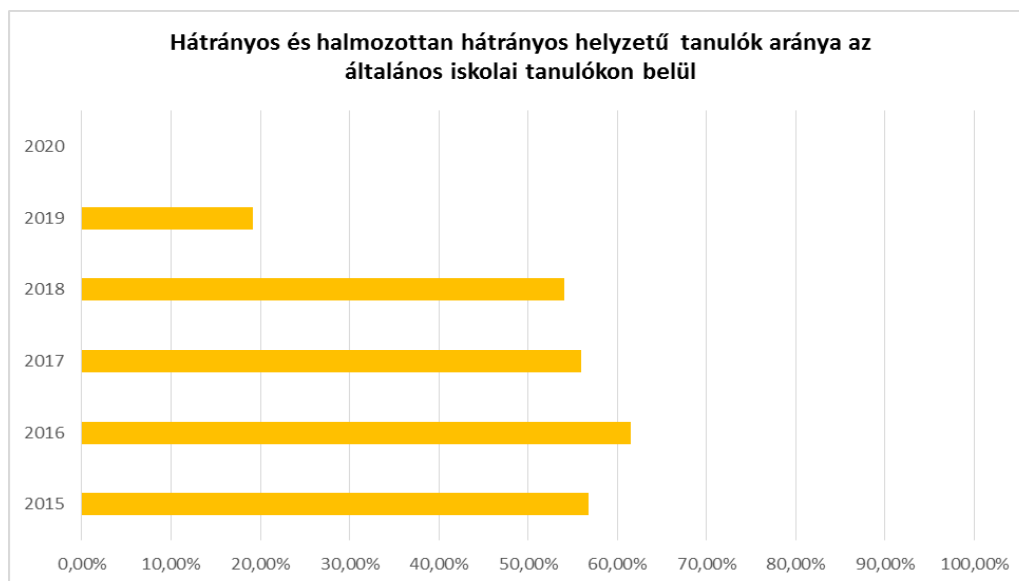

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2015		38	56,72%
2016		40	61,54%
2017		28	56,00%
2018		27	54,00%

2019		9	19,15%
2020		n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2016	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2017	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2018	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2019	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2020	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2015	n.a.	n.a.
2016	20	20
2017	16	29

2018	17	26
2019	14	19
2020	13	17

Forrás: TeIR, KSH Tstar

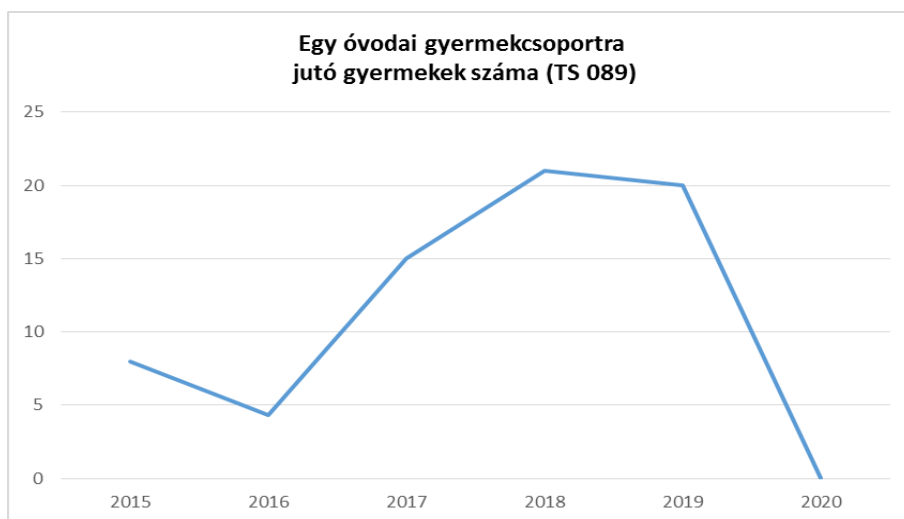
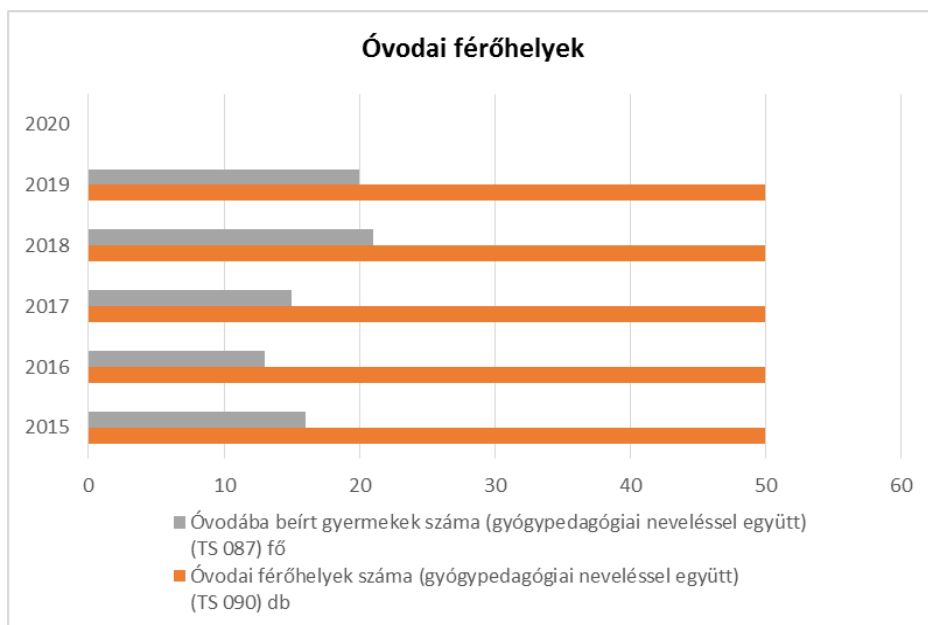
b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Településünk iskolájában illetve óvodájában nincs gyógypedagógus és nincs pszichológus sem.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2015		2	50	1	16	n.a.	n.a.	8
2016		3	50	1	13	n.a.	n.a.	4
2017		1	50	1	15	n.a.	n.a.	15
2018		1	50	1	21	n.a.	n.a.	21
2019		1	50	1	20	n.a.	n.a.	20
2020		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatgyűjtés

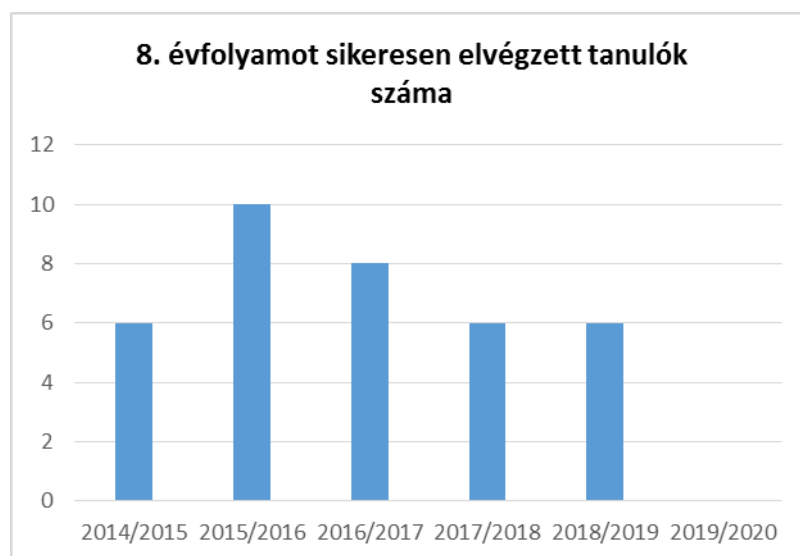
4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2014/2015	n.a.	8	1	8	-
2015/2016	n.a.	8	1	8	16,42%
2016/2017	n.a.	8	1	6	18,46%
2017/2018	n.a.	8	1	6	24,00%
2018/2019	n.a.	8	1	6	26,00%
2019/2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	27,66%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2014/2015	6
2015/2016	10
2016/2017	8
2017/2018	6
2018/2019	6
2019/2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Nincs hátrányos megkülönböztetés. Mind a fogyatékos, mind a hátrányos helyzetű gyermekek Felsőszentmárton településen integrált oktatás-nevelésben vesznek részt. Az intézmény egész területét és létesítményeit együtt használják. Szabadidős foglalkozásokon, kulturális programokon együtt vesznek részt.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

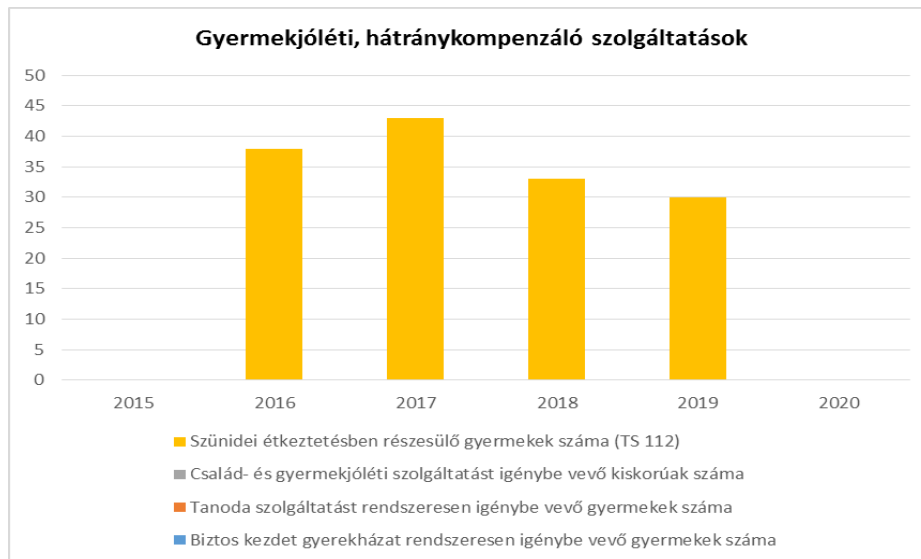
Erre vonatkozóan nem rendelkezünk adattal.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermejkölési, hátránykompenzáló szolgáltatások
--

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2015				n.a.
2016				38
2017				43
2018				33
2019				30
2020				n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egészségfejlesztési, sport, szabadidős- szünidei programok csekély száma	Egészségfejlesztési és sport programok szervezése.
A településen élő hátrányos helyzetű gyermekek szűkös lehetőségei.	Nyári táboroztatás.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

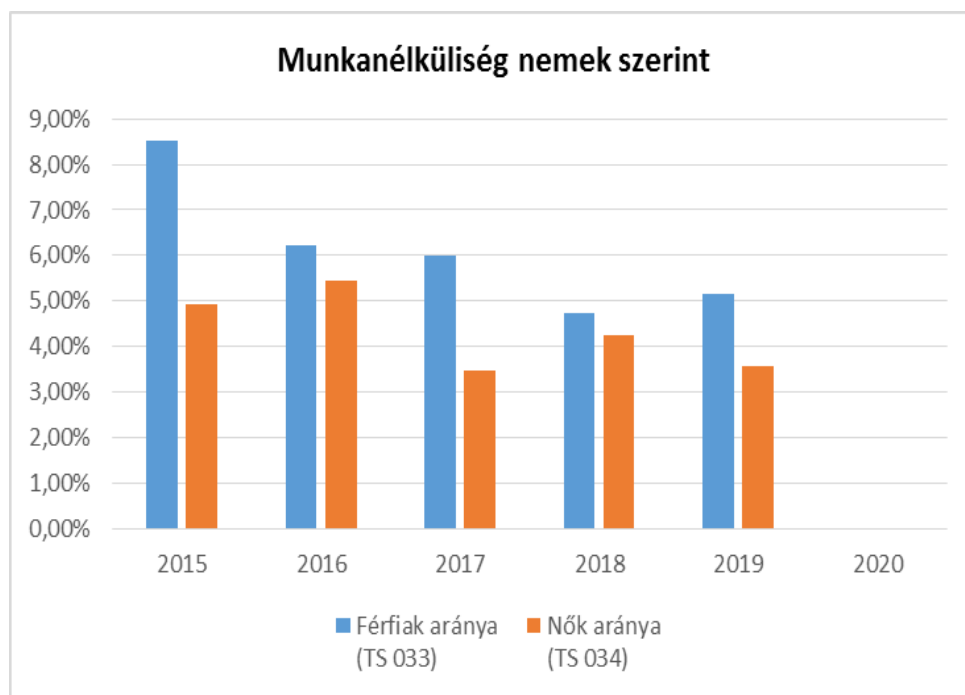
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A foglalkoztatásra vonatkozóan az adatgyűjtés nehézséget okoz. A közfoglalkoztatottak számát tartják nyilván az önkormányzatnál. Arra vonatkozóan nem rendelkeznek adattal, hogy hányan élnek alkalmi munkából, illetve hogy ténylegesen hány nőnek van munkahelye.

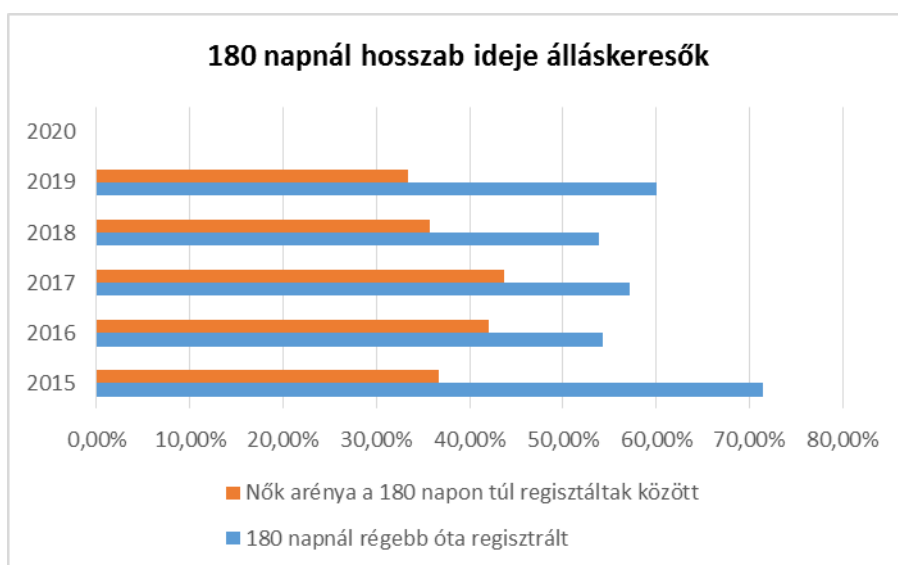
5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2015	8,52%	4,92%	6,72%
2016	6,21%	5,46%	5,84%
2017	6,00%	3,47%	4,74%
2018	4,73%	4,23%	4,48%
2019	5,15%	3,57%	4,36%
2020	-	-	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	71,43%	36,67%
2016	54,29%	42,11%
2017	57,14%	43,75%
2018	53,85%	35,71%
2019	60,00%	33,33%
2020	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen nincs elérhető foglalkozást segítő és képzési program.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nőknek az egyetlen reális lehetőséget az elhelyezkedésre az önkormányzat biztosítja közfoglalkoztatás keretében.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A településen nem tapasztalható hátrányos megkülönböztetés. Az önkormányzat a helyi munkaerő képzettségének, munkaképességének figyelembevételével a lehető legjobb állást kínálja fel a munkavállalóknak a közfoglalkoztatás megszervezése során.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. Felsőszentmárton település nem rendelkezik helyi bölcsődével, csak óvodával. A bölcsőde igénybevételére a településtől 30 km-re lévő Szigetvár városban van lehetőség.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	n.a.	0	-
2016	n.a.	0	-
2017	n.a.	0	-
2018	n.a.	0	-
2019	0,5	0	0
2020	n.a.	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)

	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Nincs információnk arra vonatkozóan, hogy a családon belüli erőszaki problémája a településen élő családok életében jelen van-e. Ha elő is fordul, az rendszerint nem kerül nyilvánosságra, mivel a családtagok, a bántalmazás szenvedő alanyai szégyellik bevallani, vagy külső segítséget kérni, ezért nem is teregetik ki a külvilág felé a család működési zavarait. Inkább elszenvedik, túrikk partnerük, szüleik folyamatos megalázását, zaklatását, mely sokszor akár a tettlegességig is fajul.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A településen nem található anyaoththon, családok átmeneti otthona. Amennyiben a felsőszentmártoni lakosok ilyen jellegű krízisbe találnák magukat a legközelebb a megyeszékhelyen, Pécsen vehetnék igénybe eme szolgáltatásokat.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közéletben folyamatosan részt vállalnak a nők. A képviselő-testületi tagok között mindig voltak nők (2013-ban több nő van a képviselők közt, mint férfi); az intézményvezetők között is találunk nőket: intézményvezető, óvoda vezető, kirendeltségvezető.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkahelyek hiánya	Közmunkaprogram további fenntartása
Kisgyermekes anyukák kiszorulnak a munkaerőpiacról.	Családi napközi létrehozása.

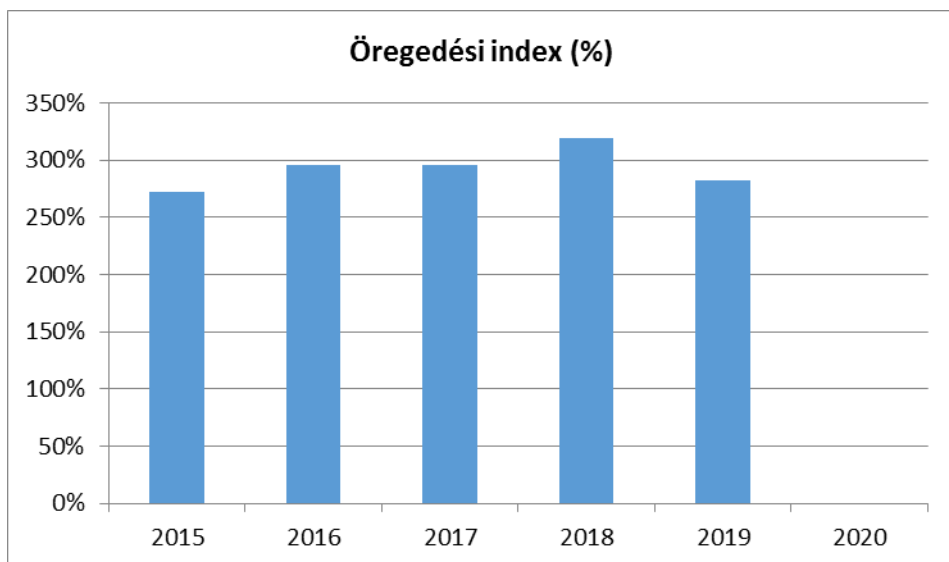
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya. Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrend- szeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	223	82	271,95%
2016	228	77	296,10%
2017	213	72	295,83%
2018	214	67	319,40%
2019	209	74	282,43%
2020	-	-	-

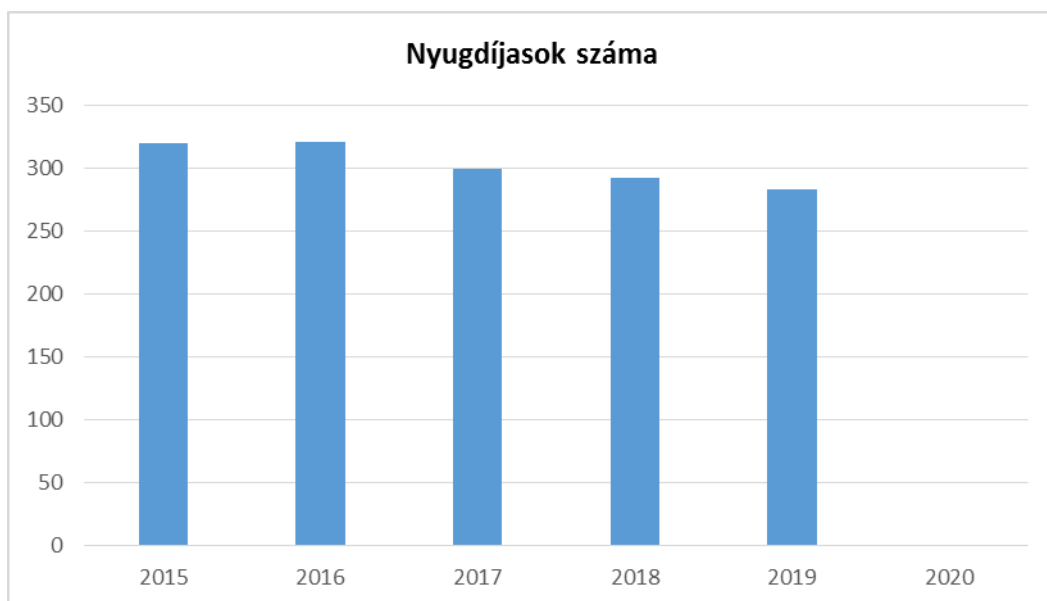
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

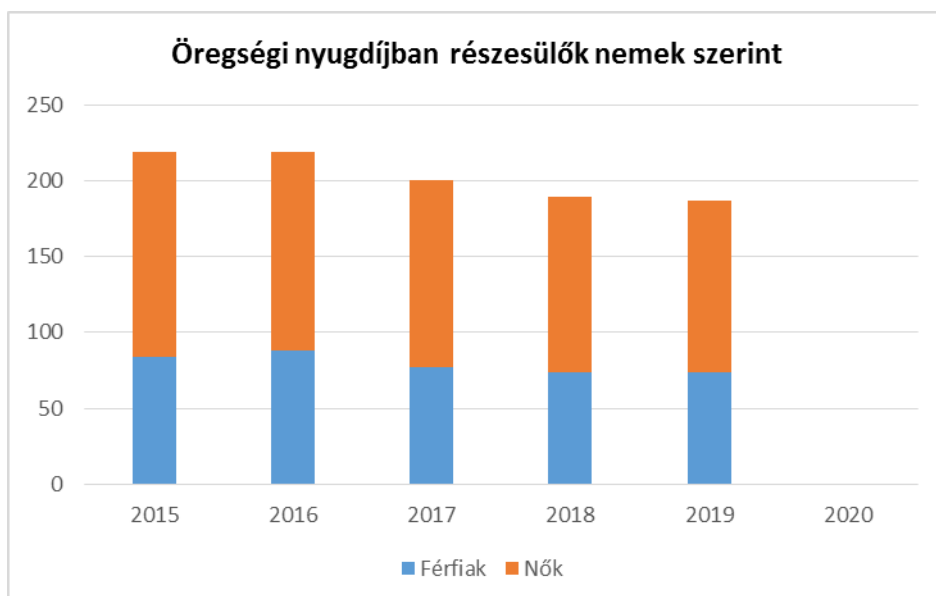
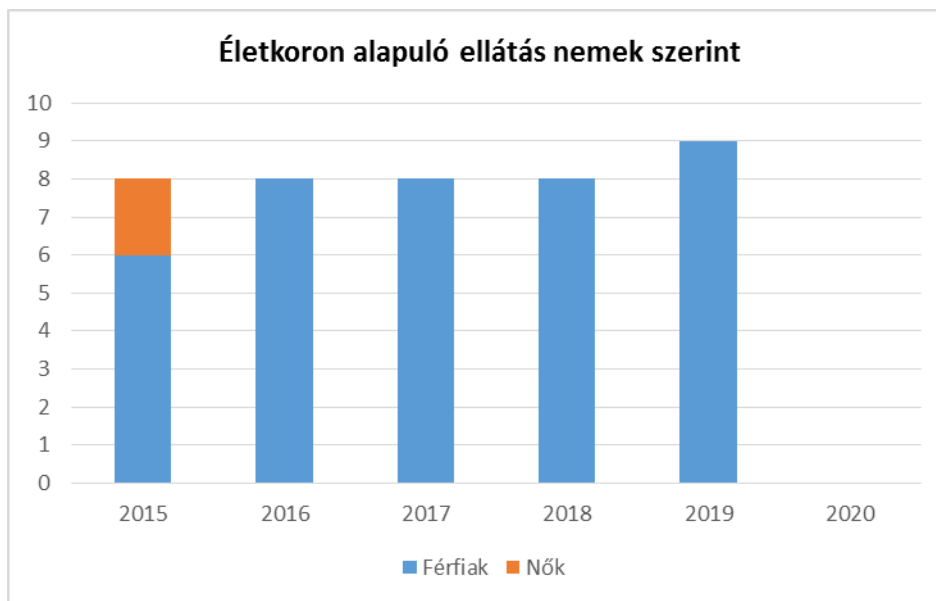
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	125	195	320
2016	132	189	321
2017	122	177	299
2018	121	171	292
2019	119	164	283
2020	n.a.	n.a.	-

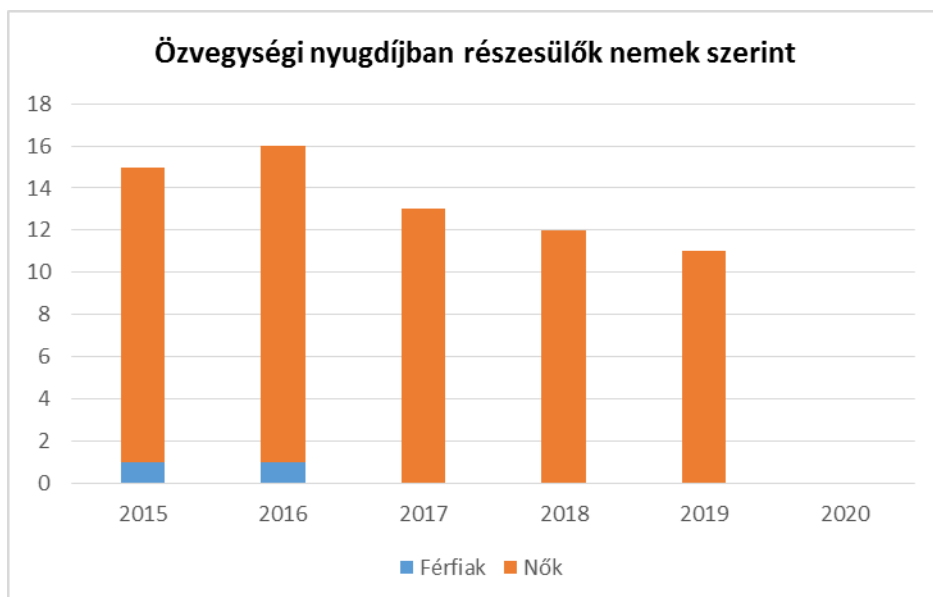
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2015	6	2	84	135	1	14	n.a.
2016	8	n.a.	88	131	1	15	n.a.
2017	8	n.a.	77	123	n.a.	13	1
2018	8	n.a.	74	115	n.a.	12	2
2019	9	n.a.	74	113	n.a.	11	1
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás:
TeIR, KSH
Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. A településen jelenleg erre nincs lehetőség.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen		42	35	28	26	25
41-45 év (TS 042)	Fő	6	4	4	2	2	n.a.
	%	14,29%	11,43%	14,29%	7,69%	8,00%	-
46-50 év (TS 043)	Fő	3	2	2	4	3	n.a.
	%	7,14%	5,71%	7,14%	15,38%	12,00%	-
51-55 év (TS 044)	Fő	4	4	1	3	1	n.a.
	%	9,52%	11,43%	3,57%	11,54%	4,00%	-
56-60 év (TS 045)	Fő	3	4	4	2	3	n.a.
	%	7,14%	11,43%	14,29%	7,69%	12,00%	-
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1	3	2	2	1	n.a.
	%	2,38%	8,57%	7,14%	7,69%	4,00%	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Nyugdíjasok foglalkoztatását támogató programok a településen nincsenek, munkalehetőség a közintézményekben nincs.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén nem tudunk.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

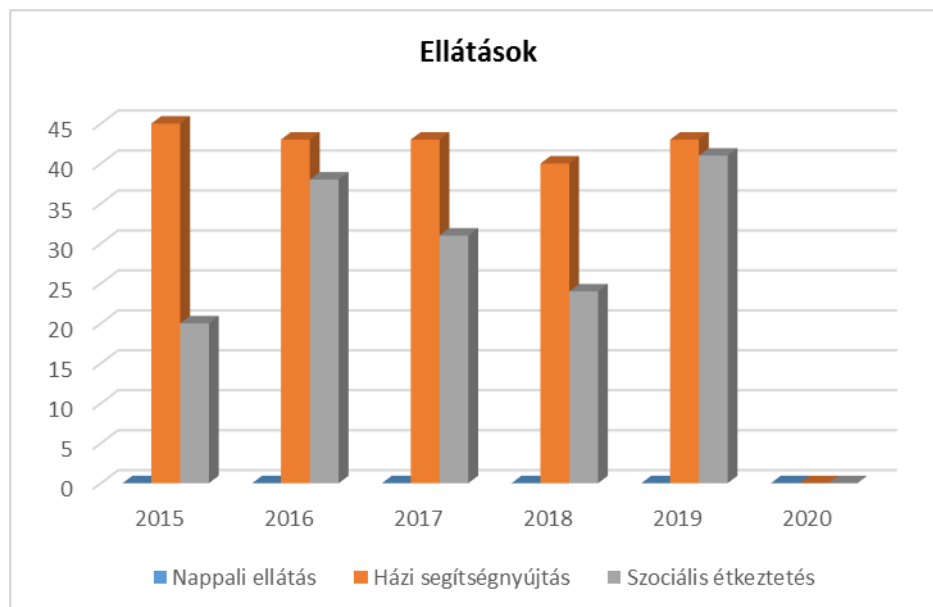
a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

A községben napi rendszerességgel rendel a házi orvos, a védőnő heti rendszerességgel; elérhető helyben a családsegítő szolgálat és gyógyszertár is.

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2015	223	n.a.	45	20
2016	228	n.a.	43	38
2017	213	n.a.	43	31
2018	214	n.a.	40	24
2019	209	n.a.	43	41
2020	-	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférést leginkább a JGDZ Kulturális- és Sport Központ valamint a községi könyvtár biztosítja mind az idősek, mind a falu fiatalabb

generációi részére. A Kulturális központ számos programhoz biztosít helyszínt, ezzel is elősegítve az idősök kulturális szolgáltatásokhoz való hozzáférését.

c) idősök informatikai jártassága;

Nincs róla információnk.

d) a generációk közötti programok.

A programokat minden generáció együtt látogatja.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen jelenleg több civil szervezet van jelen, amelyik aktív tevékenységet folytat. Bár nem idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programokat szerveznek az egyesületek, jelentős szervező, motiváló hatással bír Felsőszentmárton településen. A szervezetek neve: „Martince” Kulturális Egyesület, Felsőszentmárton Gyermekeiért Alapítvány, Zrínyi Sport Egyesület, Polgárőr Egyesület, „Korjeni” Asszonykórus. Fő tevékenységeik változatosak: kultúr programok, hagyományőrző programok szervezése (melyeken az idősebb lakosság is szívesen részt vesz), faluszépítés, értékek megőrzése stb. A szervezetek szervezeti felépítése korcsoport szempontjából színes képet mutat: a tagok között van diák, dolgozó fiatal, valamint nyugdíjas korú egyaránt.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

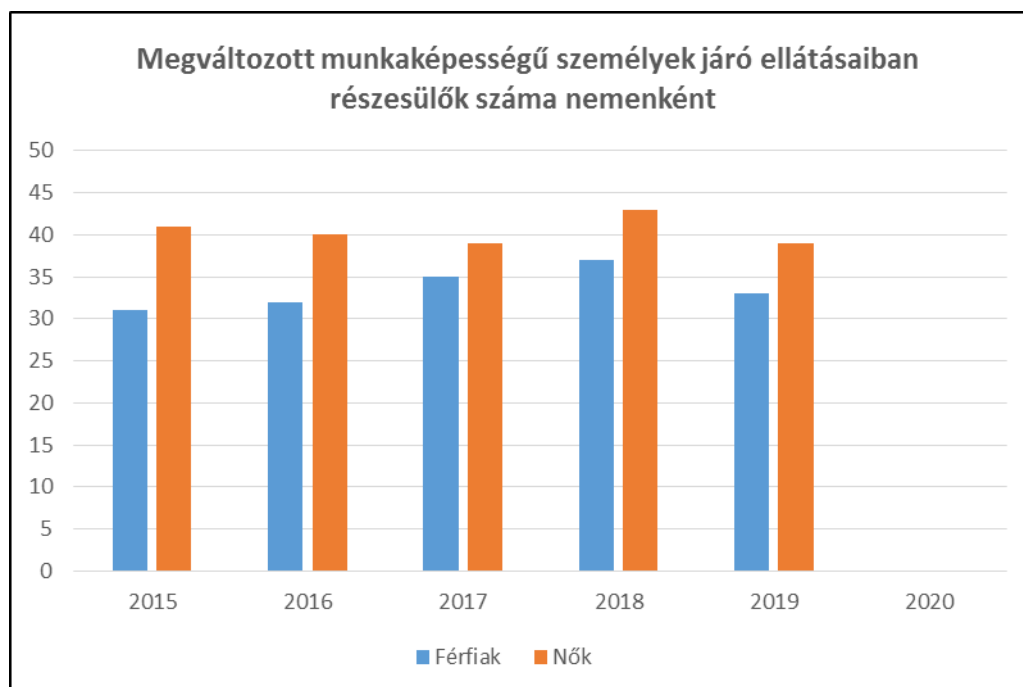
Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
házi segítségnyújtás erősítése	szociális szolgáltatás bővítése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2015	31	41	72
2016	32	40	72
2017	35	39	74
2018	37	43	80
2019	33	39	72
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, és foglalkoztatási helyzetéről.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A megváltozott munkaképességűeknek jövedelemkiegészítés céljából lehetőségük van munkavállalásra a Sellyei Tenkes – Térségi Foglalkoztató Kft. üzemében.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. A fizikai akadályozottság esetében fel kell mérni azt, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak. A településen ezen problémák eddig még nem kerültek a felszínre, illetve ilyen problémákról nincs tudomása az önkormányzatnak.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok nincsenek.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A jelenleg is hatályos jogszabályok a fogyatékkal élők számára plusz támogatásokat biztosítanak esélyegyenlőségük javítása érdekében.

Ezen ellátási formák a következők:

fogyatékosági támogatás: a súlyos fogyatékkal élő személyek részére az esélyegyenlőséget segítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy – a személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá állapotából eredő társadalmi hátrányok mérséklésére.

rokkantsági járadék: az a személy jogosult, aki 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80%-os, vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és részére nyugellátást, baleseti nyugellátást nem állapítottak meg.

közlekedési kedvezmény: a súlyos mozgáskorlátozott személyek gépjárműszerzési és átalakítási támogatásban részesíthetők.

parkolási igazolványra az a személy jogosult, aki:

- o közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
- o látási, értelmi, mozgásfogyatékosnak, autistának minősül,
- o a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki gyengén látónak minősül

fogyatékkal élő személyek számára biztosított alap- és szakellátási formák:

- o szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgálat.
- o szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, gondozóháza, rehabilitációs intézmények, lakóotthon.

A fogyatékkal élő személyek számára az önkormányzat külön pénzbeli és természetbeni ellátást nem nyújt.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A településen minden nap rendel a háziorvos. A Szakrendelésre, rehabilitációs ellátás igénybevételére be kell utazni Sellyeére, Szigetvárra vagy Pécsre. szállítást a falugondnoki szolgálat biztosítja.

- b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítettsége csak részben megoldott. A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az önkormányzat szerény anyagi lehetőségei miatt ezen beruházások csak pályázati támogatással lehetségesek.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A településen a szolgáltató épületek egy része akadálymentesített. Többek között a Háziorvosi rendelő, Védőnői Szolgálat, önkormányzat hivatala.

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A településen működő vállalkozások akadálymentesítéséről az önkormányzatnak nincs információja.

- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

- f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A fogyatékos személyek számára nem áll rendelkezésre helyi szolgáltatás.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Pozitív diszkriminációra vonatkozóan nincs adat.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nincsenek a településen ilyen programok.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nincs a településen ilyen kezdeményezés.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a foglalkoztatáshoz jutás és a foglalkoztatásban való megmaradás felkészült támogató személyek vagy az akadálymentesítettség hiányában nem valósul meg	megfelelő szakértelmű segítők igénybevétele pl. foglalkoztatási mentor, tanácsadó, rehabilitációs szakmérnök, illetve pályázati források bevonásával az akadálymentesítettség fejlesztése
hiányzó, nem megfelelő, nem az igények szerint rangsorolt akadálymentesítettség	az akadálymentesítés helyi tervezése, pénzforrások felkutatása, megfelelő szakértők, tanácsadók bevonása a tervezésbe. Ilyen tartalmú forrásokra figyelemfelhívás.
a fogyatékos személyek nem jutnak hozzá a részükre járó pénzbeli vagy természetbeni juttatásokhoz	célszerű megkeresni a fogyatékos személyek helyi érdekvédelmi szervezeteit, hogy van-e tudomásuk olyan fogyatékos személyről aki ilyen természetű segítséget igényelne, nincs e olyan megindított folyamat ami elakadt, vagy nincsenek-e ilyen irányú tapasztalataik
információkhoz és eszközökhöz való hozzáférés akadályoztatottsága	különbféle információs adatbázisok használatára való figyelemfelhívás, pályázatfigyelés, különleges képzettségű szakemberek bevonása, vagy saját állományban foglalkoztatottak továbbképzése

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
szakrendelésekre, szűrővizsgálatokra való szállítás	falubusz beszerzése és üzemeltetése
település vonzerejének növelése és falusi turizmus erősítése	vendégház
	vendég és gyógynövényház kialakítása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A településen jelenleg több civil szervezet van jelen, amelyik aktív tevékenységet folytat: „Martince” Kulturális Egyesület, Felsőszentmárton Gyermekéért Alapítvány, Polgárőr Egyesület, Sport Egyesület, „Korjeni” Asszonykórus, Podravka Band, Római Katolikus Plébánia Hivatal. Fő tevékenységeik köre: kultúr programok, hagyományőrző programok szervezése (melyeken az idősebb lakosság is szívesen részt vesz), faluszépítés, hátrányos, ill. halmozottan hátrányos körülmények közt élő gyermekek, nehéz körülmények közt élő családok megsegítése, település értékeinek védelme stb. Az egyesületek, alapítvány szervezeti felépítése korcsoport szempontjából színes képet mutat: a tagok között van diák, dolgozó fiatal, valamint nyugdíjas korú egyaránt.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Felsőszentmártonban jelenleg egy nemzetiségi önkormányzat működik: Felsőszentmárton Horvát Önkormányzata, mely szoros kapcsolatot ápol Felsőszentmárton Község Önkormányzatával. Elnöke: Szigecsán Józsefné.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Az önkormányzat partneri kapcsolatban áll a Sellyei járás valamennyi önkormányzatával. Mivel több feladatot közösen old meg társulási formában (így a Közös Önkormányzati Hivatal működtetését, személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások stb.).

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Felsőszentmárton Horvát Önkormányzata törvény adta jogánál fogva véleményezi Felsőszentmárton Község Önkormányzat közfoglalkoztatási tervét, mellyel nagyban elősegíti a helyi horvátok munkába állásának esélyét.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A településen működő civil szervezetek a kultúr- és hagyományörző programok szervezésével kiemelt szerepet vállalnak a helyi horvát lakosság identitás-tudatának növelésében.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Erre vonatkozóan nincs információ.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

Felsőszentmárton Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programjának helyzetelemző része széleskörű együttműködésen, egyeztetésen alapul. Az előkészítő munkában, adatgyűjtésben részt vettek a közintézmények vezetői, a közoktatási, köznevelési, szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, közművelődési, közigazgatási szakemberek.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Minden nyilvánossági területen megjelölésre kerül annak a módja, hogy a lakosság észrevételeit, véleményét milyen formában nyilváníthatja ki. A települési honlapon hozzászólások formájában lehet észrevételeket tenni, nem elektronikus formában pedig a Közös Hivatalba vihetők be a visszacsatolást tartalmazó jelzések.

A település működtet HEP fórumot.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken. A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása, közmunkaprogramban való aktív részvétel
Gyermekek	Egészségfejlesztési, sport, szabadidős-szünidei programok hiánya A településen élő hátrányos helyzetű gyermekek szűkös lehetőségei.	Egészségfejlesztési- és sport programok szervezése. Nyári táboroztatás
Idősek	házi segítségnyújtás erősítése	szociális szolgáltatások bővítése
Nők	A nők gazdasági függése, kiszolgáltatottsága egyszerre oka és következménye a munkaerő piaci esélyegyenlőtlenségnek A kisgyermekes anyukák kiszorulnak a munkaerőpiacról	A foglalkoztatott az inaktív és a munkanélküli női lakosság főbb demográfiai adatainak áttekintése Családi napközi létrehozása
Fogyatékkal élők	Az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Középületek akadálymentesítése
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	Munkanélküliség	munkahelyek létrehozása illetve munkahelyekre való szállítás biztosítása
	szakrendelésekre és szűrővizsgálatokra való eljutás	falubusz beszerzése és üzemeltetése
	település vonzerejének növelése és a falusi turizmus erősítése	vendég- és gyógynövény ház kialakítása

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák folyamatos munkavállalás mellett, rendezett családi körülmények között diszkriminációmentes életet tudnak élni.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életminőségét javítsuk.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek jogainak érvényesülését, különös tekintettel az egészséges élethez való jogra.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök egészségügyi állapotára, biztonságára, felkaroljuk az egyedülálló, beteg embereket és segítjük mindennapi életüket.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő bánásmód érvényesítését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életminőségének és munkaerő-piaci esélyeinek javítását.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A 2022-es felülvizsgálat során módosult IT összegző táblázat

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Munkahelyek létrehozása, munkavállalás segítése	munkanélküliség	könnyebb munkavállalás segítése	nincs ilyen	MNTFS 2030	munkahelyekre való szállítás biztosítása	polgármester	2024.01.01.	munkanélküliségi ráta csökkenése	humán és pénzügyi erőforrás	2025	nem releváns
2	falubusz beszerzése és üzemeltetése	szakrendelésekre, szűrővizsgálatokra eljutás nehézkes	szakrendelésekre, szűrővizsgálatokra szállítás megoldása		MNTFS 2030	szakrendelésekre, szűrővizsgálatokra szállítás segítése falubusz segítségével	polgármester	2022.12.31.	falubusz beszerzése és működtetése	humán és pénzügyi erőforrás Magyar Faluprogram pályázat	2025	nem releváns
3	település vonzerejének növelése és a falusi turizmus erősítése	népességszökkenés, gazdasági lehetőségek hiánya	Falusi turizmus fellendítése		MNTFS 2030	vendég- és gyógynövény ház kialakítása	polgármester	2022.12.31.	a létesítmények átadása és működtetése	humán és pénzügyi erőforrás Gazdaságélénkítő Program	2025	nem releváns
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Közmunkaprogram biztosítása	Munkanélküliség és a megélhetés nehézségei	A közmunkaprogramban való aktív részvétel	nincs ilyen	MNTFS 2030	Érintettek a közmunkaprogramban való felvétele	polgármester	2024.01.01.	VValós adatok a regisztrált és a nem regisztrált romák és mélyszegénységben élő munkanélküliek számáról, kapcsolattartás, tájékoztatás	humán erőforrás, pályázat	humán erőforrás, folyamatos személyi feltétel	nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Egészségfejlesztési- és sport programok szervezése.	Egészségfejlesztési és sport programok hiánya	nyári táboroztatás szervezése	nincs ilyen	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Nyári tábor és sport valamint szabadidős programok szervezése.	polgármester	2024.01.01.	évente 1 tábor	humán erőforrás, pályázati támogatás.	pályázati támogatás	nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
					(2007-2032)							
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Munkalehetőség biztosítása	A munkába való elhelyezkedésre a településen nincs lehetőség.	közmunkaprogram fenntartása	nincs ilyen	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	pályázati lehetőségek figyelése,	polgármester	2024.01.01.	A nők foglalkoztatásának elősegítése.	humán erőforrás, pályázati támogatás	Pályázati forrás	nincs ilyen
2	Családi napközi létrehozásának kezdeményezése	A 0-3 éves korú gyermekek édesanyja a munkaerő piacról kiszorult, ezért lenne szükség a családi napközi létrehozására.	A 0-3 éves korú gyermekek elhelyezése a családi napköziben.	nincs ilyen	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Családi napközi létrehozása és működtetése.	polgármester	2024.01.01.	5 fő elhelyezésére alkalmas, működő családi napközi	humán erőforrás, pályázati támogatás.	pályázati támogatás	nincs ilyen
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Házi segítségnyújtás bővítése	A településen évről évre magasabb az időskorúak létszáma. Szükség lenne a szociális alapszolgáltatás bővítésére.	A házi segítségnyújtók létszámának bővítése.	nincs ilyen	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Házi segítségnyújtás	polgármester	2024.01.01.	Rászorulóknak bevonása	Házi segítségnyújtók alkalmazása pályázati forrásból.	Pályázati forrásokból.	nincs ilyen
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Akadálymentesítés	A még nem akadálymentes épületek, közintézmények akadálymentesítése	akadálymentes középületek	nincs ilyen	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Épületek akadálymentesítése	polgármester	2024.01.01.	Létesítmények akadálymentesítettége.	Pályázati forrás	Pályázati támogatás útján	nincs ilyen

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

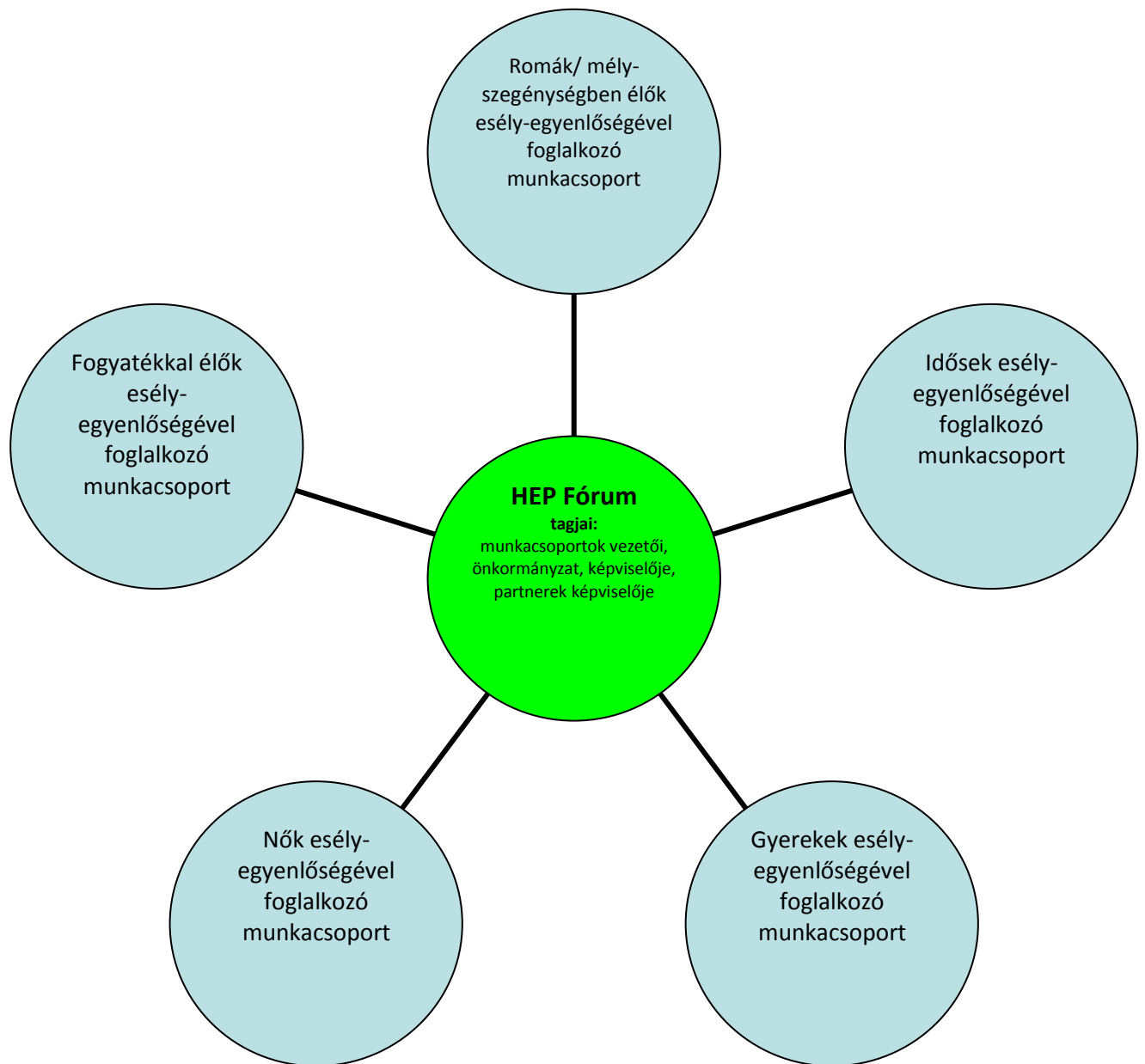
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.

- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Felsőszentmárton község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Felsőszentmárton község képviselő-testületének hatáskörében eljárva a polgármester a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) a 15/2020 (V. 22.) határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Felsőszentmárton, 2020. május 22.

Aláírás

Felsőszentmárton Községi Önkormányzata

Polgármestere

7968 Felsőszentmárton, Kossuth utca 8.

Tel : +36-73-552-022

varnante@gmail.com

15/2020. (V. 22.) sz. Polgármesteri Határozat

Felsőszentmárton Községi Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadásáról

Felsőszentmárton Községi Önkormányzatának Polgármestereként - a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 40/2020. (III.11.) Kormányrendeletben foglaltakra tekintettel - a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46.§ (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján Felsőszentmárton Községi Önkormányzata képviselő-testületének hatáskörében eljárva az alábbi határozatot hozom:

Felsőszentmárton Község Önkormányzata Polgármestere „az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról” szóló 2003. évi CXXV. törvény és a kapcsolódó jogszabályoknak megfelelő szerkezetben megalkotott, Felsőszentmárton Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programját megtárgyalta, s azt az írásbeli előterjesztés szerinti tartalommal elfogadja.

Határidő: azonnal.

Felelős: polgármester, hatósági és szociális ügyintéző

Határozatomról értesítem:

1. A képviselő-testület tagjait
2. Sellyei Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzőjét
3. Sellyei Közös Önkormányzati Hivatal Leíró Irodáját
4. Baranya Megyei Kormányhivatalt

Felsőszentmárton, 2020. május 22.

Várnai Levente
polgármester

Sellyei Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője

7960 Sellye, Dózsa György u. 1.

Tel : Fax: 73/580-900

E- mail : hivatal@sellye.hu

Kivonat:

Készült Felsőszenmárton Községi Önkormányzata Képviselő testületének 2022. június 20-i nyilvános képviselő-testületi ülésének jegyzőkönyvéből.

Felsőszenmárton Községi Önkormányzata Képviselő-testülete 4 igen szavazattal, tartózkodás, ellenszavazat nélkül a következő határozatot hozta:

33/2022. (VI.20.) sz. Kt. határozat

Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatáról

A képviselő-testület a Helyi Esélyegyenlőségi Programot felülvizsgálta, azt a benne foglalt tartalommal egyezően jóváhagyja.

Határidő: azonnal

Felelős: Várnai Levente polgármester

Várnai Levente s. k.
polgármester

dr. Szalóky Ildikó s.k.
jegyző

Kivonat hiteles:

Sellye, 2022. június 20.

dr. Szalóky Ildikó
jegyző

